glasilo socialistične zveze delovnega ljudstva velenje

naš čas

titovo velenje, 6. julija 1989
številka 25 (981) cena 4500 dinarjev

IZ VSEBINE:

2. Zapiski iz fronte
6. Vse za razvoj turizma
8. Srečno na Nizozemsko
9. Resnica ali neresnica

3. JULIJ — to ni le praznik rudarjev, praznik delavcev Rudarsko elektroenergetskega kombinata Franc Leskošek-Luka Velenje, vse bolj postaja 3. julij praznik nas vseh, praznik mesta Titovo Velenje.

(vos)

Šmartno v Titovem Velenju

Spominska svečanost

V petek so na starem pokopališču v Šmartnem ob navzočnosti borcev, mladine in svojcev padlih talcev ter drugih gostov odkrili prenovljeno spominsko obeležje na grobišču 25 talcev, ki so padli pod streli nemških okupatorjev 25. januarja in 18. decembra 1944 v Velenju.

Zbranim je na spominski svečanosti spregovoril predsednik krajevne borčevske organizacije ZB Šmartno Slavko Brglez, ki se je v svojem nagovoru dotaknil zgodovinskih bojev in herojskih dejanj padlih borcev, nekaj besed pa je namenil današnjemu gospodarskemu in političnemu trenutku. Zatem je Ivo Jamnikar odkril spominsko obeležje, delegacije pa so položile vence. Priložnostni kulturni program so pripravili učenci osnovne šole Mihe Pintarja-Toleda in harmonikarji z Raven nad Šoštanjem.

B. M.

Hopla, Gorazd, ne v mesto (Foto S. Vovk)

Kulturna skupnost Velenje

Bodo le sprejeli načrt!

Z delegatskim sistemom, delegati, ali ne vem s kom, očitno, nekaj ni v redu. Kako si drugače razlagati, da občinska kulturna še vedno nima sprejetega delovnega in finančnega načrta za letos. Da, še vedno ne, pa čeprav smo že v drugem polletju.

Najprej so bili nesklepčni prvič, nato drugič, no, tretjič so le našteli dovolj delegatov na seji skupščine. Toda zbor izvajalcev ni sprejel programa; to pomeni, da skupščinsko ni bil sprejet, ker oba zbora odločata enakopravno.

Za danes, četrtek, opoldne je sklicana nova seja zbora. Bo prišlo dovolj delegatov? Bodo na začetku drugega polletja le sprejeli delovni program in finančni načrt za leto 1989? Upajmo!

Na tem ponovnem sklicu bodo poleg že povedanega spregovorili tudi o težavah, s katerimi se srečujejo izvajalci kulturne skupnosti in o nadaljnji usodi te samoupravne interesne skupnosti. ***(vos)***

Zbori še zadnjič pred dopusti

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine bodo morali opraviti delegatsko dolžnost še pred dopusti. Delegati družbenopolitičnega zbora zasedajo že danes dopoldne, delegati preostalih dveh zborov pa bodo sedli v delegatske klopi jutri.

Njihovo osrednjo pozornost bodo gotovo pritegnile točke dnevnega reda kot so razprava o osnutku amandmajev k ustavi SR Slovenije v naši občini, težave na področju družbenih dejavnosti, program aktivnosti za čimučinkovitejši skupščinski sistem ter mnenje slovenskega Izvršnega sveta pri obravnavi pregleda izvajanja sanacijskega programa v šoštanjskih termoelektrarnah.

Pred dopustom poskrbite za varnost!

Pred odhodom na dopust ne bo odveč nekaj preprostih nasvetov. Kako preprečiti nepoklicane obiskovalce vašega stanovanja? Najbolje je, da vse dragocene predmete, predvsem denar in nakit zaupate prijateljem ali banki. V času dopusta naj vaše stanovanje ne daja videza zapuščenosti, zato je dobro, da zaprosit nekoga, da vsak dan vzame pošto iz vašega nabiralnika, da večkrat pride v prostore, spreminja zatemnjenost oken, prižiga luči v različnih prostorih, prižge radio ali televizijo in se nekaj časa zadržuje v prostoru. Že s tem boste preslepili morebitne vlomilce.

V času odsotnosti pa lahko pride tudi do drugih nesreč, do povzročitve škode v stanovanju. Ne pozabite zapreti plinske jeklenke, izklopiti tistih električnih aparatov, za katere ni nujno, da so pod napetostjo in ne pozabite priviti glavnega ventila za vodo.

Pred odhodom na dopust poskrbite tudi za varno potovanje v kraj oddiha, pred odhodom preverite, če je vaše vozilo tehnično brezhibno, na pot se podajte spočiti in ne hitite preveč. Če potujete z vlakom, še posebno pazite na majhne otroke, ne puščajte jih brez nadzorstva, v gnečah na železniških postajah se lahko izgubijo ali padejo pod vlak, med vožnjo z vlaka. Ker pa je tudi na vlakih precej tatvin je treba paziti tudi na prtljago.

Mislite na to in prijeten dopust.

Delavcu zagotoviti vsaj najnižji osebni dohodek

V občini Velenje smo z uresničevanjem sindikalne liste, ki opredeljuje minimalne zahteve sindikata za zagotavljanje delavčeve materialne in socialne varnosti kar zadovoljni. Iz meseca v mesec se število tistih, ki prejemajo osebni dohodek, ki je nižji od zahtevanega po sindikalni listi, zmanjšuje.

Še vedno pa je v občini Velenje nekaj organizacij v katerih delavci prejemajo osebni dohodek pod to mejo. Zato so na predsedstvu občinskega sindikalnega sveta Velenje odločili, da bodo te budno spremljali. Prepričani so namreč, da tam, kjer ne morejo delavcu zagotoviti vsaj najnižjega osebnega dohodka s poslovanjem ne more biti vse v redu. In v takšnih primerih bodo skupaj s poslovodnimi in sindikalnimi delavci proučili položaj in analizirali vzroke.

(mkp)

Z referendumom še oklevajo

Na velenjskem sindikatu še vedno oklevajo v zvezi z odločitvijo — referendum o participaciji za zdravstvo — da ali ne. Tudi na zadnji seji predsedstva niso sprejeli nobenega sklepa, ampak razpravo v sindikalnih okoljih še podaljšali. 10. julij je sedaj rok, do katerega bi naj pridobili mnenje.

Po prispelih odločitvah (do sedaj) pa je rezultat, če ga prevedemo v športni jezik, neodločen, približno polovica jih je za referendum, polovica proti. Končna odločitev bo znana jeseni.

(mkp)

Kako žanješ, če ne seješ?

Naša tema

Premišljujem o žetvi. Ne tisti, v kateri pod kombajni in srpi padajo zlato-rumeni klasi, premišljujem o tisti, v kateri so želi velenjski inovatorji. Ko so pripravljalci vsakoletne razstave, letos bi bila deseta — jubilejna, potekala pa je pod zvenečim naslovom ›Žetev inovacij savinjsko — šaleškega gospodarstva‹, lani razmišljali, da je razstava že presegla prvotni namen, popularizacijo dejavnosti, da bo treba začeti razmišljati o drugačni obliki, ni nihče pomislil na to, da je letos ne bo. Pa je res ne bo. Ne bo je v Titovem Velenju, v okolju, kjer je vzklila. Bo pa skupna, širša, letos v Štorah, kjer se bodo ob inovatorjih celjskega območja predstavili tudi Velenjčani.

Žal mi je za njo in žal mi je, da smo na prestavitev razstave pristali tako hitro. Tudi zato, ker je invetivna dejavnost, pa čeprav že beleži rezultate, še vedno v povojih in še vedno potrebuje spodbud. Inovatorje pa lahko spodbujaš tudi tako, da njihov pridelek razstaviš vsem na očeh — sodelavcev, sosedov, prijateljev, slučajnih obiskovalcev in to doma, tam kjer jih poznamo. Potem lahko greš tudi drugam. Prenos razstave iz Titovega Velenja opravičujemo s pomanjkanjem sredstev. Pa jih lahko pri pametnem gospodarjenju, za tisto kar povrne nekajkrat, kdaj zmanjka? Sploh, ko kljub časom, v katere smo zabredli, najdemo denar za tisoč, upala bi si trditi velikokrat bolj nepotrebnih stvari? Mi pa se pri inovatorjih zanašamo na njihov entuziazem! Kako narobe.

Takšna razstava je vedno tudi možnost tržne uveljavitve. Tako organizacije kot posameznika, ki razstavlja. Zdaj kdo poreče, da so na širšem območju možnosti večje. Že a veliki in hipni uspehi so redki, večkrat pridejo počasi, če so seveda primerno negovani.

Slišim tudi, da letos javnega razpisa natečaja za izbor najuspešnejših inovacij in inovatorjev ne bo. Ker je takšna objava predraga?

Ostajamo pri starem — imeli bi, a dali ne bi nič. Tako mi zdaj tudi naslov dosedanje razstave — ŽETEV — zveni v posmeh. Ker mislimo le nanjo. Kot da ne vemo, da če ne seješ, tudi žeti nimaš kaj.

Milena Krstič — Planinc

Mi smo za model

formula EL

Elkroj

Celjsko območje

Kje bodo »počivali« posebni odpadki?

Že večkrat zastavljeno vprašanje: kje na Celjskem bo odlagališče posebnih odpadkov — še nima dokončnega odgovora. Reševanje te zadeve se je lotila celjska Komunala, rešitev pa je odvisna predvsem od dvojega — kje bodo strokovnjaki (ne Komunale, ampak resnično najbolj odgovorni, ki se najbolj spoznajo na to problematiko) predvideli mesto, in seveda, kdaj bodo vse delovne organizacije s celjskega območja podpisale samoupravni sporazum o združevanju denarja za ureditev takega odlagališča. Primerna ureditev namreč še zdaleč ne bo poceni; rešitev pa bo vsekakor cenejša, če se bodo resnično dokončno odločili za eno regijsko odlagališče takih odpadkov. V tem primeru bodo gotovo tudi boljše poskrbeli, da bo urejeno tako, da bo zadostili vsem predpisom.

Jasno je, da si takega odlagališča nihče ne želi, pa čeprav ni res tisto, na kar mnogi prisegajo. Zamenjujejo namreč tako odlagališče posebnih odpadkov z odlagališčem nizko ali srednje radioaktivnih odpadkov. V tem primeru — odlagališča posebnih odpadkov — pa gre v glavnem za odpadke, ki nastajajo pri rušenjih ali v gradbeništvu in drugod in niso tako nevarni. Seveda pa se ob sedanjih mnogih zapletih nekateri bojijo, da lahko med take odpadke zaidejo tudi nevarnejši. Prav zato so se pri celjski Komunali tudi odločili, da bodo izdelavo lokacijske študije poverili resnično ustrezni strokovni instituciji; taki, za katero jim ne bodo mogli občani očitati, da je »njihova«.

Prvi korak za enotno odlagališče so seveda že naredili: kataster posebnih odpadkov »pridela« celjska občina: po obsegu 56 odstotkov, po teži pa kar 97 odstotkov. Tako so vsak pokazali dosedanji popisi in če ustrezajo resničnosti (zakaj bi dvomili?), je upravičena zahteva iz ostalih občin, da osrednje odlagališče posebnih odpadkov uredijo v celjski občini. Pa čeprav nikjer na celjskem območju tovrstne odpadke ne skladiščijo tako, kot bi bilo treba. Kje jih imajo »proizvajalci« — tega ne bi mogli natančno zapisati, res pa je, da novi republiški pravilnik o ravnanju s posebnimi odpadki te stvari precej zaostruje, pa tako nikjer teh odpadkov ne bi smeli voziti na odlagališča navadnih komunalnih odpadkov. Posledica tega pa je (vsaj tam, kjer se tega držijo) da se taki odpadki kopičijo po dvoriščih delovnih organizacij.

Zazdaj je samoupravni sporazum o združevanju denarja za odlagališče posebnih odpadkov podpisali 16 delovnih organizacij s celjskega območja. To je malo — vendar pa to dokaj majhno število vendarle pomeni, da so sporazum podpisale največje organizacije. Teh 16 namreč proizvede kar 80 odstotkov vseh takih odpadkov. Na celjskem območju namreč nastane letno 42 tisoč kubičnih metrov posebnih odpadkov — ali 196 ton.

(—fk)

Savinjsko-šaleška naveza

Če nekaj ne pozna meja

Podobno kot pesem tudi turizem naj ne bi poznal meja. Ja, to je lahko reči, a kaj ko se prav pri turizmu in gostinstvu še pogosto srečujemo z najrazličnejšimi pregradami. Ene zastavljajo razne institucije, druge si zastavljajo take organizacije same, tretje pa postavljajo z vse bolj plitvimi žepi gostje. In potem se znajdi v tej godlji.

Seveda je jasno, da smo tudi za to področje rekli, naj bo konkurenca tisto, kar bo usmerilo gosta v ta ali oni lokal. V to konkurenco pa sodijo predvsem usluge, pestrost ponudbe, prijaznost ljudi; ja, pa tudi cene. Seveda, če lahko nekdo zaradi velikega prometa zniža cene, potem stvar ni nič kaj huda. Huje je, če se nekdo požvižga na kakovost ponudbe, na pestrost — ker mu ni treba; ker ima nekje drugod kakšen drug vir, s katerim se lahko gre konkurenčnost. Na primer — saj veste, da jaz pri teh navedbah ne mislim zares, ampak vse kažem le kot primere — če si lahko v gostinskih obratih, ki sodijo v okrilje Reka, privoščijo popuste, ker pri svojem delu ne naletavajo na trdno logiko tržišča in jim ni treba poslovati po ekonomskih računih. Ker jim na primer — samo kot primer, seveda — v gostinske storitve ni treba obračunavati vseh stroškov. V boju s takimi je treba seveda ostalim veliko več truda. Ta gre seveda v prid gostom, pravijo pa (ne gostje — seveda) da to ni lepo, niti da ni prav. Tisti, ki bi se zapletel v kakšno grdo in zapleteno razmišljanje, bi še pogruntal, da s ceno električne energije plačuje tudi to, da lahko kak vinski bratec pride ceneje do svoje potrebne energije. Bog ne daj, da bi bilo to res tudi res!

Res pa je, da so začuda zdaj že tudi obiskovalci gostinskih lokalov veliko zahtevnejši kot nekoč. In izbirčni so — ne zadovoljijo se več s toplim špricarjem, pri točenem pivu ne želijo več le pen in jedila želijo imeti lepo postrežena. Skratka, stanje je tako, da so mnogim gostincem potoži po tistih lepih starih časih, ko ob postrežbi kakšnemu gostu še na misel ni prišlo, da bi po nepotrebnem odpiral usta; za pritožbe sploh ne — le ko je nesel k ustom grižljaj hrane ali pijače. Gospod v popackani obleki, pa se mu je zdel kot pravi gospod v belem.

Zdaj so stvari take, da želijo biti gostje v belem — gostinci pa v kakršni koli barvi, samo da jim zadostijo. Ker — ne boste verjeli, gostje so danes že tako predrzni, da nekatere stvari zahtevajo take in take, ker da vse to vendarle plačajo. Iz časov, ko je bilo izredno težko biti gost, se spreminjamo v čase, ko predvsem delavci v turizmu in gostinstvu mislijo, da je težko biti gostinec.

Ne tak seveda, kot bi mnogi od njih želeli biti!

(frk)

Od tu in tam

Praznik Laščanov

V spomin na uspešno akcijo borcev I. štajerskega bataljona na rudniške naprave v Hudi Jami (v noči z 2. na 3. julij 1942) slavijo svoj občinski praznik Laščani. Letos so ob prazniku sicer odprli nekaj pomembnih objektov (nova pošta z veliko priključki), žal pa so morali tudi ob prazniku opozoriti na težave. Industrijski razvoj namreč že drugo leto zapored nazaduje. Svetla točka je le vse večji izvoz.

Unior v ZRN

Tudi zreški Unior se vse bolj zaveda pomembnosti »Evrope po 92« — na tem tržišču je sicer že dodobra prisoten z odkovki za avtomobilsko industrijo, močneje se želi vključiti še z ročnim orodjem. Zato so odkupili večinski delež v zahodnonemški firmi Orbis, ki je znana predvsem po kakovostnih orodnih kleščah. S tem bodo močneje trgovali v Zahodni Nemčiji in tudi v ostalih državah zahodne Evrope. Unior tudi načrtuje močnejši prodor na daljnji vzhod — svojo prodajno točko v Singapuru bi radi »preuredili« v mešano firmo.

O računalništvu

Na zadnji seji sveta občin celjskega območja so spregovorili kar o dveh računalniških zadevah. O uresničevanju samoupravnega sporazuma o združevanju denarja za ureditev računalniško podprtega informacijskega sistema upravnih organov občin tega območja, in o razvoju republiške akcije »Raček« — opremljanje srednjih šol z računalniki — na celjskem območju. Pri obeh je bilo ob nekaj zaskrbljenostih povedanega tudi precej dobrega. Pri obojem pa so večkrat seveda tudi spominjali — denar. Za primerno opremo učilnic v srednjih šolah bi potrebovali vsaj dve milijardi dinarjev. Šolstvo jih nima, zato bo treba pritegniti gospodarstvo. Akcijo bosta na celjskem območju vodili obe gospodarski zbornici.

(—fk)

Gorica ob Dreti

Pionirski prapor in prenovljen dom

Dobra pripravljenost in usposobljenost, ogromno prostovoljnega dela, skrb za naraščaj, pomembna vloga pri najrazličnejših dejavnostih zlasti v manjših krajih in še kaj, so značilnosti slehernega gasilskega društva. Vse to velja tudi za člane gasilskega društva Gorica ob Dreti, ki so nove dosežke slavili v soboto.

Ob 65-letnici društva so namreč pripravili slovesnost, na kateri so najprej razvili pionirski prapor, nato pa namenu izročili še razširjen in prenovljen dom. Ob številnih krajanih, brez njihove pomoči seveda vseh teh uspehov ne bi bilo, so se slavja udeležili predstavniki sosednjih društev, občinske gasilske zveze, družbenopolitične skupnosti in med drugimi gopsti tudi gasilci iz Kürtna v ZR Nemčiji, s katerimi ima društvo z Gorice že več let prijateljske stike, ki so obrodili že veliko sadov. Po znani gasilski navadi so seveda pripravili zatem veliko slavje, kot zanimivost pa naj zapišemo, da je bil glavni dobitek na bogatem srečelovu poldrugo leto star žrebiček haflinške pasme.

j. p.

Med slovesnostjo pred obnovljenim domom

naš čas

»NAŠ ČAS«, glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Velenje, izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo Velenje, Cesta Františka Foita 10.

»NAŠ ČAS« je bil ustanovljen 1. maja 1965; od 1. januarja 1973 je izhajal kot štirinajstdnevnik »Šaleški rudar«, kot tednik pa izhaja »NAŠ ČAS« od 1. marca 1973.

Uredništvo: Stane Vovk (direktor in glavni urednik), Boris Zakošek (odgovorni urednik), Milena Krstić-Planinc, Bogdan Mugerle, Janez Plesnik, Tatjana Podgoršek, Mira Zakošek (novinarji).

Izhaja ob četrtkih.

Sedež uredništva in uprave: Titovo Velenje, Cesta Františka Foita 10, telefon (063) 853-451, 856-955, 855-450. Brzojavni naslov: Informativni center Velenje.

Cena posameznega izvoda je 4.500 dinarjev. Mesečna naročnina 17.000 dinarjev, trimesečna naročnina za individualne naročnike 49.000 dinarjev, trimesečna naročnina za tujino 83.000 dinarjev.

Žiro račun pri SDK, podružnica Titovo Velenje, številka 52800-603-38482.

Grafična priprava, korektura, tisk in odprema: ČGP Večer, tozd Mariborski tisk Maribor.

Naročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Za »NAŠ ČAS« se po mnenju sekretariata za informiranje izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, številka 421-1/72 od 8. februarja 1984 ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Emona ekspres

Zapiski s fronte

Piše: VINKO VASLE

Zadnjič se je v Ljubljani dogodila prav neverjetna stvar! Neznanec je iz prostorov neke ugledne ljubljanske delovne organizacije — kamor je vstopil nasilno — ukradel Titovo sliko. Ničesar drugega se ni dotaknil, pa bi zagotovo lako staknil kakšno dragocenost.

Potem je med organi nastopila dilema, ali naj nadenj pošljejo psihiatre ali policijo in so se končno zmenili za slednjo. Tudi, ko ga bodo dobili, mu je treba šteti v olajševalno okoliščino, da si je izbral fotografijo, namesto denarja, kaznovati pa ga je treba pogojno in ga zapreti le, če bi zločinsko dejanje ponovil. V oteževalno okoliščino delavcev kolesarskega kluba Astra, od koder je slika izginila, pa je treba šteti dejstvo, da je zmikavt to storil sredi dopoldneva, ko bi morala biti tajnica na svojem delovnem mestu.

Sicer pa je Ljubljana v teh dneh bila v znamenju kmečke ohceti, od katere je ostala samo ohcet in nekateri čistuni že razmišljajo, da bi bilo treba to kičasto prireditev z mestnim odlokom prepovedati, saj kvari mladež. Še zlasti, če vam zaupam podatek, da se je od vseh parov, ki so se doslej v Ljubljani poročili, že več kot 60 odstotkov ločilo. Kakršna ohcet, takšen zakon! Pa še mesto je zaradi tega trikrat bolj v neredu, kot je bilo, semkaj pa so se zgrnili tudi vsi slovenski alkoholiki v upanju, da bodo dobili kakšen kozarec zastonj. Zdaj so jih polni že vsi parki in vsako jutro lahko v njih vidite prisrčne izdelke naše krize. Za vsak primer so prišli tudi pred Prešernov spomenik, kjer so člani kmečke zveze zastonj delili pravo kmečko mleko in so se mestni skorajda stepli za vsak liter. Eden najbolj znanih ljubljanskih pijancev, ki so mu zdravniki že pred vojno napovedovali skorajšnjo smrt, si je za to priložnost na prsi pripel velik karton na katerem je pisalo: »Barabe, zakaj ne štrajkajo vinogradniki!?« in ga organi tudi niso odpeljali, ker pri nas je zdaj demokracija in lahko vsakdo demonstrira. Kot lani pozno jeseni, ko je zaradi podražitve kruha pred slovensko skupščino nosila protestni transparent gospa, za katero se je kasneje izkazalo, da je soproga enega najbogatejših mestnih obrtnikov, ki preživlja dopuste ob Azurni obali, kakšnih trikrat pa je bila tudi na Havajih.

To seveda ni nič čudnega, kajti tiste, ki imajo več, je ta kriza hudo prizadela v primerjavi s tistimi, ki nimajo nič.

Sem pa zadnjič v prostorih našega parlamenta srečal tovarišico Aleksandro Plavevsko, dopisnico Politike Ekspres in znano izvedenko za slovenske kontrarevolucije in napade na armado. Nisem je niti pogledal, čeprav se dobro poznava in kasnejši dogodki so pokazali, da sem ravnal prav! Vemo, da so tudi pogledi lahko različni — na primer morilski, o čemer govori prispodoba, da je (nekdo) »Ubijal z očmi«. Ker Plavevska iz vsake muhe naredi slona, bi me lahko obtožila vsaj poskusa umora, če ne že zločina samega in potem ne vem, kako bi se ji oče naroda Stanovnik sploh lahko upravičil, kot je to storil v Gazimestanu na Kosovem Polju, ker jo je moj prijatelj in poklicni kolega Leon Magdalenc baje na ljubljanski TV grdo užalil, ko je njeno fotografijo podložil s strastnimi vzdihi neznane ženske. Kar si je prizadeta razlagala seksualno, ker je pač pol leta trdila, da Slovenci nanjo pritiskamo. Pa to ni res, ker v našem glavnem mestu ne poznam nikogar, ki bi omenjeni to hotel storiti.

Janez se ji je torej opravičil za grdobijo, Magdalenca pa bodo verjetno javno usmrtili na Trgu revolucije — sodeč po predlogih iz Srbije se lahko Slovenci samo tako odkupimo za novo žalitev srbskega naroda, ki ga pri nas pooseblja omenjena dopisnica. Zdaj bi bilo v smislu bilateralnih odnosov s Srbijo potrebno podobno opravičilo terjati od Slobodana Miloševića, ker Plavevska že deset let piše pravljice iz Slovenije, zraven si pa kaj še izmisli.

Ker pa smo Slovenci miroljuben narod, tega ne bomo zahtevali, smo pa Stanovniku povedali, da se mu v našem imenu že ni bilo treba opravičiti. Nakar je oče naroda to opravičilo demantiral, srbski novinarski krogi so pa že sporočili, da imajo vse posneto na magnetofonski trak. Stanovnik res nima sreče; kadar gre v tujino se mu zmeraj kaj zareče, potem se pa ali ne spomni ali pa trdi, da ni rekel, kar je rekel. Na jugu mu še niso povsem odpustili Filadelfije (tudi takrat je rekel, da ni rekel, kar je rekel, pa so kasneje izbrskali srenograme in je res rekel), že se je zameril Slovencem. Odstopil pa ne bo, je rekel, namerava pa Delu napisati ostro protestno pismo, ker je objavilo to Tanjugovo novico.

Sicer se pa še pred glavno turistično sezono naše stranke prerekajo okrog tega, kje naj dobijo denar, da bodo do jeseni preživele. Demokrati so že napadli Smoleta, češ, da jim mora dati nekaj denarja, ki ga socialistična stranka dobiva iz proračuna, oni pa ne dobijo nič, s članarino pa še prostorov na fronti ne morejo plačati. In so jim pod Smoletovo streho že zagrozili, da jih bodo vrgli na cesto, če ne bodo redno plačevali najemnine. Baje je pa tudi naša komunistična partija prišla v stisko, ker jo je hausbal v Tacnu kar precej stal, ima pa baje še od lani rdeče številke, ker najemnina za članstvo ne zadošča več. In če ne bo hitro rešitve, potem se bo uresničila Kučanova grožnja o sestopu partije z oblasti. Samo, kdo bo potem prevzel oblast, ker so vse naše stranke brez denarja, še ni znano!

Konferenca zveze sindikatov Gorenja

Problemska konferenca o ekologiji, teden varstva pri delu

V petek, 30. junija, je bila v Titovem Velenju seja konference Zveze sindikatov sestavljene organizacije združenega dela Gorenje. Na seji, ki so se je udeležili tudi predstavniki občinskega, medobčinskega in republiškega sveta ZSS, so delegati spregovorili o varstvu okolja in varstvu pri delu, seznanili pa so se tudi z načrti za preobrazbo tega poslovnega sistema, pravzaprav z izdelavo »Razvojnega programa Gorenje 92«.

Varstvo okolja je, razumljivo, bistvena komponenta ne samo tehnološkega razvoja, pač pa tudi vse bolj pomembna marketinška komponenta, Sodelovanje s tehnološko najzahtevnejšimi svetovnimi trgi pogojuje proizvodnjo izdelkov, ki vse manj obremenjujejo človekovo okolje. Zadnje naložbe, posebej tudi tiste v Gorenju Gospodinjski aparati, bistveno zmanjšujejo obremenjevanje človekovega okolja. Da pa bi bila ekološka prizadevanja v Gorenju v prihodnje še načrtnejša in učinkovitejša, so se delegati Konference Zveze sindikatov, med drugim, zavzeli, da bi tudi na področju varstva okolja začeli z usmerjenim raziskovalno razvojnim delom. Podrobno naj bi ugotovili ekološko stanje v posameznih Gorenjevih delovnih organizacijah. Pripravili pa bodo tudi posebno problemsko konferenco o ekologiji.

Na seji so pregledali tudi zbrane podatke o varstvu pri delu v okviru tega poslovnega sistema. Delegati so opozorili,da delavci sami premalo skrbijo za lastno varnost, saj ne spoštujejo predpisov o varstvu pri delu, zlasti tistih o uporabi zaščitnih sredstev. Odpravo pomanjkljivosti, ki jih ugotavljajo, naj bi spodubdili tudi z organizacijo »tedna varstva pri delu v Gorenju«. Zavzeli pa so še za nekatere skupne akcije na področju varstva pri delu in za tesnejše sodelovanje služb varstva pri delu v okviru Gorenja.

Delegatom Konference Zveze sindikatov Gorenje so bila na seji 30. junija posredovana izhodišča preobrazbe Gorenja, pravzaprav za oblikovanje Gorenja kot sodobne mednarodne korporacije, kar naj bi dosegli z »Razvojnim programom Gorenja 92«.

(an)

Bojkot oddaje mleka in mesa

Potrjena solidarnost slovenskih kmetov

Upadanje proizvodnje mleka se nadaljuje tudi v letošnjem letu. Huda kriza je posledica nesorazmerij med vhodnimi stroški in zadrževalnimi cenami kmetijskih pridelkov, predvsem mleka. Odkupna cena mleka je tako lani pokrivala le 65 odstotkov proizvodne. Temu lahko dodamo previsoke obresti za investicije in financiranje tekoče proizvodnje, za katero se pogoji nenehno spreminjajo in so nespodbudni. Padec proizvodnje je torej nujna posledica, ki pa dobiva svoje razsežnosti tudi v vse večjem nezadovoljstvu kmetov. Naveličali so se nesmiselne kmetijske politike, polne nerazumnih ukrepov, neskladij in zavor. Stanje je kritično in kmeton ne jemlje le možnosti za nadaljnji napredek, jemlje jim voljo s katero so doslej vztrajali. Vsega so se naveličali, še najbolj obljub in vznesenih besed o pomenu kmetijstva, hrane, ohranjanja življenja zlasti v hribovitih predelih, ohranjanja krajine, obmejnih področij, kdo ve česa vsega še. Zahtevajo možnost preživetja.

Sklenili so torej ubrati svojo pot za razrešitev takšnega položaja. Prejšnjo sredo zvečer in v četrtek zjutraj slovenski kmetje v veliki večini niso oddali mleka. Večinoma so ga predelali doma, delno porabili za krmo, v večjih mestih pa so ga zastonj delili porabnikom. Od teh jih je bilo zagotovo precej, ki so prvič pili tisto pravo mleko. O tem pričajo opozorila (malo za šalo, malo zares) po osrednem slovenskem radiu in nekaterih časopisih, naj se nikar ne bojijo, da je mleko pokvarjeno, ker bo na njem debela smetana, ki je razumljivo niso vajeni.

Pustimo takšne »zanimivosti« ob strani. Mlekarne so prejšnji teden od ogromnih dnevnih količin dobile bore malo mleka. Kmetje so pred in ob štrajku posebej poudarjali, da ta ni uperjen proti potrošnikom, temveč proti monopolu mlekarjev in trgovcev. Glede na vsoto, ki jo kmetje dobijo za oddano mleko, bi namreč moral biti liter mleka v trgovinah bistveno cenejši. Le podatek. Šele pred nedavnim so dobili plačano mleko za mesec maj. Znesek je manj kot 2500 dinarjev za liter, stroški pridelave enega litra pa krepko presegajo 4500 dinarjev. Kaj pa učinki inflacije, kaj zaslužek mlekarn in trgovine od izdelkov iz posnete smetane, sirov in drugih izdelkov? Koliko vse to velja v trgovini vemo kupci zelo dobro. Ta bojkot je bil seveda opozorilne narave in neposredno na preskrbo ni bistveno vplival. Bolj resno bo nedvomno stanje v preskrbi z mesom, saj so se slovenski kmetje odločili, da od četrtka, 29. junija, do preklica ne bodo oddajali goveje živine, predvsem to velja za mlado pitano govedo. Kdaj bodo bojkot prekinili, bomo videli, zagotovo pa datum ni v celoti odvisen od njih. Na potezi so drugi.

V mozirski občini so od 28.000 litrov oddali le 200 litrov. Od 750 kooperantov sta teh 200 litrov oddala samo dva z izgovorom, da imata letno pogodbo sklenjeno z zadrugo in ne s kmečko zvezo. Stvar okusa glede solidarnosti vseh slovenskih kmetov torej, kaj pa do samega sebe!?

Janez Plesnik

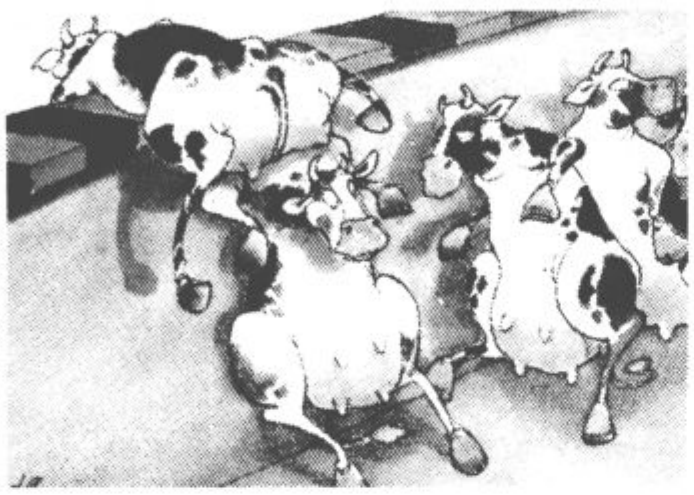

Šaleška dolina

Niti litra mleka

Pozivu slovenske kmečke zveze o bojkotu oddaje mleka mlekarnam so se v celoti pridružili tudi proizvajalci mleka v Šaleški dolini. Od približno 235 mlekarjev naše občine 28. in 29. junija ti v zbiralnico niso prinesli niti litra mleka. Sicer pa znaša dnevna proizvodnja okrog 13 tisoč litrov.

Kako pa bo z oddajo mesa mladega pitanega goveda se na Erini temeljni organizaciji kooperantov Kmetijstvo Šoštanj s proizvajalci zaenkrat še niso dogovorili. O slednjem bodo namreč v teh dneh razpravljali na zadružnem svetu. Prepričani pa smo, da se bodo bojkotu tudi tokrat pridružili kmetje Šaleške doline v celoti, saj se njim ne godi prav nič bolje kot kmetom po celi Sloveniji. *(tap)*

Predsedstvo OK ZKS Velenje zavrača očitek iz Zavodenj

Komunisti nismo krivi!

Družbenopolitični zbor velenjske občinske skupščine danes ponovno razpravlja o pobudi Zavodenj v zvezi z omejitvijo proizvodnje v šoštanjskih termoelektrarnah v primeru, da do leta 1993 ne bo ustreznih čistilnih naprav, ki bi zmanjšale emisije žveplovega dioksida za 90 odstotkov v primerjavi z letom 80.

Nekaj besed pa bodo rekli tudi o pobudi predsedstva OK ZKS Velenje naslovljeni na družbenopolitični zbor, ki se nanaša na izjavo tovariša Žlebnika v oddaji ljubljanske televizije Tednik, za katero je dejal, da so komunisti zakrivili nesprejetje pobude Zavodenj v družbenopolitičnem zboru.

Predsedstvo OK ZKS Velenje očitek zavrača, ker meni, da imajo velenjski komunisti do ekoloških vprašanj pozitiven odnos. To trditev utemeljujejo z nekaj argumenti: že pred tremi leti je velenjski delegat na 13. kongresu ZKJ edini razpravljal o ekologiji in umiranju gozdov; na 10. kongresu slovenskih komunistov so Velenjčani z dvema razpravama opozorili na ekološko problematiko; pred tremi leti so v programskih usmeritvah opredelili med drugim tudi delo na tem področju. Poleg tega pa so prepričani, da je delegacija komunistov za družbenopolitični zbor na njegovih sejah vedno nastopala z argumenti in ne močjo, in se zavzemala za rešitve ter tako tudi zadnjič soglašala s predlogom, ki je bil osvojen.

Očitka niso pripravljeni sprejeti, ker je v razreševanje ekološke problematike vključenih tudi veliko posameznikov — članov zveze komunistov. Kot neupravičeno zavračajo trditev, da pobuda Zavodenj v družbenopolitičnem zboru ni bila sprejeta prav zato, ker so med delegati v večini komunisti. O tem ali pobudo po vsebini sprejeti ali ne, ni bilo dileme, meni predsedstvo velenjskih komunistov, poraja pa se dilema, kako pobudo Zavodenj uresničiti, da ne bi dobro zapisane besede ostale gola črka na papirju. (mkp)

Gorenje Gospodinjski aparati

Pralni stroj vštric s svetovno konkurenco

Nova generacija pralnih strojev, ki jih je predstavila delovna organizacija Gorenje Gospodinjski aparati na lanskoletni razstavi dosežkov *in razvojnih hotenj* Gorenja v *Titovem* Velenju, na februarski Domotechnici v Koelnu v Zvezni republiki Nemčiji, na 33. mednarodnem sejmu tehnike in tehničnih dosežkov v Beogradu ter na 17. razstavi inovacij in tehničnih izboljšav RAST YU '89 na Reki, vzbuja vsesplošno pozornost na domačem in tujih trgih. Zadnji Gorenjevi pralni stroji se, kar je posebej pomembno, uvrščajo na tujih trgih v visoki srednji kakovostni in cenovni razred.

Je pa nova generacija Gorenjevih pralnih strojev nasploh že pripravljena na trženje v Evropi po letu 1992, saj se, med drugim, kot prvi veliki gospodinjski aparati pri nas in po vsej verjetnosti tudi kot prvi jugoslovanski industrijski izdelek nasploh, že ponaša z novim znakom VDE. Po letu 1992 bo namreč enotna nazivna napetost električnega toka v Evropski skupnosti 230 V. Strokovnjaki Gorenja Gospodinjski aparati in VDE iz Zvezne republike Nemčije so namreč že opravili testiranje vseh različnih Gorenjevih pralnih strojev z 800 oziroma 1000 vrtljaji centrifuge v minuti, med njimi so bili tudi tisti, ki jih je mogoče priključiti na toplo vodo oziroma ki imajo vgrajeno posebno alarmno napravo, ki javlja poplavo in preprečuje nadaljnje izlivanje vode. Kupci iz Zahodne Evrope, ki si želijo pralne stroje s priključkom na 230 V, bodo lahko dobili to Gorenjevo novost že letos.

Nova generacija pralnih strojev, ki prihaja s tekočih trakov v Gorenju Gospodinjski aparati, se po tehničnih in funkcionalnih novostih postavlja ob bok vsem tovrstnim izdelkom najpomembnejših zahodnonemških proizvajalcev. Nasploh pa jih odlikujejo številne tehnične in funkcionalne novosti. Navedimo samo nekatere:

Za 1 pranje porabijo 75 litrov vode in 2 kWh električne energije. Z vgrajenim ekološkim sistemom (EKO sistem) porabijo Gorenjevi pralni stroji 20 % manj pralnih sredstev za enak učinek pranja; tako imenovani EKO sistem zagotavlja skoraj popolni izkoristek pralnih sredstev (učinkovitost EKO sistema, vgrajenega v Gorenjeve pralne stroje, so preizkusili na znanih institutih v Zvezni republiki Nemčiji in na Danskem); onesnaževanja okolja (voda) torej ni več! Sicer pa dosegajo Gorenjevi pralni stroji enak optimalni učinek pranja kot tovrstni konkurenčni izdelki, ki jih je mogoče dobiti v Zahodni Evropi. Z enim od pralnih strojev pa so, na primer, dosegli celo za okrog 2 % večjo belino kot konkurenca.

Pomembno je, da je tudi v pralnih strojih, ki jih izdelujejo v Gorenju Gospodinjski aparati, vse več najkvalitetnejših in najsodobnejših sestavnih delov. V pralne stroje, ki so v višjih cenovnih in kakovostnih razredih, že vgrajujejo kadi iz nerjavne pločevine. Letos so že opravili preizkus pralnih strojev, ki imajo vgrajene sodobno koncipirane elektronske programatorje z enakimi lastnostmi, kot jih imajo elektronski programatorji, vgrajeni v pralne stroje konkurenčnih proizvajalcev.

V novo generacijo Gorenjevih pralnih strojev vgrajujejo posebno alarmno napravo, ki zapre dotok vode takoj, ko začuti vlago pod pralnim strojem. Sicer pa je mogoče priključiti Gorenjeve pralne stroje na hladno oziroma toplo vodo, za prodajo v Avstraliji pa so, bodi mimogrede omenjeno, razvili pred časom pralni stroj, pri katerem je mogoče nastaviti začetek pranja do 12 ur pred pranjem. Ohišje nove generacije pralnih strojev je iz pocinkane pločevine, torej je dvakrat zaščiteno (s cinkanjem in emajliranjem). Gibanje bobna pa so izkoristili za uvedbo sistema prhe, s čimer varčujejo tako z vodo kot z električno energijo. Novosti pa je še več. Za konec omenimo samo še eno: posebna elektronska naprava, ki so jo razvili v Gorenju Elektronike Široka potrošnja, s prijetno melodijo opozori, da je končano pranje perila. *(vš)*

Pralni stroj v ponos Gorenju — PS 1037 iz nove generacije Gorenjevih pralnih strojev, iz družine pralnih strojev s 1.000 obrati centrifuge v minuti, z vgrajenim EKO sistemom, varčevalnim programom, programiranim začetkom pranja, testnim lističem za umirjanje potrebne količine pralnega sredstva, kadjo iz nerjavne pločevine, aqua alarmom in zvočnim opozorilom za konec pranja je bil nagrajen tudi z Zlato plaketo na RAST YU '89. (Foto: H. J.)

Era TOK Kmetijstvo Šoštanj

Štiri odstotna rast proizvodnje

Približno 620 kooperantov Erine temeljne organizacije Kmetijstvo Šoštanj je stopilo vsem težavam navkljub, nesoglasjem, neustrezni cenovni politiki v kmetijstvu v letošnje leto z dokaj optimističnimi načrti.

V njih so predvideli štiri odstotno rast proizvodnje, tako pri dveh prednostnih panogah (proizvodnji mleka in mladega pitanega goveda) kot pri pridelavi jabolk in hmelja. Ob pregledu polletnih rezultatov gospodarjenja ugotavljajo, da zapisanim usmeritvam zaenkrat še sledijo .Toda, če bo prišlo še do kakšnega bojkota, rezultati ob koncu leta gotovo ne bodo spodbudni.

Tako naj bi letos kmetje v Šaleški dolini oddali mlekarnam 4 milijone 300 tisoč litrov mleka, okrog 1200 komadov mladega pitanega goveda v kooperantskem sektorju, v družbenem pa od 300 do 350 komadov. Slednjo proizvodnjo skorajda v celoti namenjajo izvozu. Ob tem načrtujejo v Erini temeljni organizaciji kooperantov še približno 35 ton hmelja, zaradi neugodnih vremenskih razmer pa pri poljedelskih kulturah predvidevajo poprečno letino.

Nekoliko drugače kot preteklo leto so načrtovali proizvodnjo zlatega klasja. Slabe izkušnje izpred dveh let in lani so narekovale previdnejše aktivnosti pri odkupu žita. Pridelovalci zlato rumenih zrnc v Šaleški dolini tokrat ne sledijo več vseslovenski akciji — kilogram pšenice za kilogram koruze, saj so v njej potegnili krajši konec. Koruza je bila namreč vsakokrat dražja od oddanega kilograma pšenice. Pri Erini temeljni organizaciji kooperantov letos s kmeti niso sklepali nobenih pogodb o odkupu žita. Kljub temu pa bodo odkupili vsak ponujen kilogram.

Moralna podpora je pravzaprav edino, kar lahko zadruga v nezavidljivem položaju nudi kmetom kooperantom. Kolikor jim pač lahko, jim priskoči na pomoč pri uresničevanju naložbenih načrtov, in sicer s krediti. Za večji obseg mlečne proizvodnje ter mladega pitanega goveda na enem mestu so že lani namenili kar precej denarja. Zato bo poleg prizadevanj za dosego načrtovane proizvodnje ena od prednostnih nalog temeljne organizacije kooperantov Kmetijstva Šoštanj izpeljati naložbe do konca, da bo proizvodnja v sodobno urejenih hlevih čimprej stekla.

(fap)

Gorenje Procesna oprema

Pomembna uveljavitev v Sovjetski zvezi

Sistemi in oprema za avtomatizacijo tehnoloških procesov Gorenja Procesna oprema se vse bolj uveljavljajo na domačem in tujih trgih. V tujini, kjer je ta Gorenjeva delovna organizacija že znan izdelovalec orodij za preoblikovanje pločevine in plastike, so se v zadnjem času uveljavili tudi s sistemi za krmiljenje tehnoloških procesov in opremo zanje.

Nedavno tega je Gorenje Procesna oprema v Sovjetski zvezi končala dva pomembna projekta. V tovarni za proizvodnjo televizijskih sprejemnikov v Kišinjevu so avtomatizirali transportne sisteme. S sodelovanjem z novogoriškim Gostolom pa so v Moskvi avtomatizirali pekarno Zvjozdrinij, v kateri spečejo dnevno 24.000 kg različnih vrst kruha. Prvemu mikroprocesorskemu sistemu za pripravo in zames testa, ki so ga namestili v pekarni Zvjozdrinij, bo sledilo še pet, vsi pa bodo povezani v centralni mikroračunalniški sistem za planiranje, nadzor proizvodnje in statistično obdelavo podatkov. Zapisati velja, da skrbijo za delovanje naprav za pripravo in zames testa trije računalniki, združeni v sistemsko celoto, in sicer KLAS 11 in PLK 1000, izdelek Gorenja Procesna oprema, ki skrbita za tehnološki raven proizvodnje in osebni računalnik za statistiko, recepture, alarmiranje in načrtovanje proizvodnje. In še to: Pekarna Zvjozdrinij v Moskvi obratuje neprekinjeno 24 ur na dan, odlična programska podpora s preračunanim ritmom linije, pa omogoča realizacijo dnevno oziroma tedensko načrtovano zames testa, predvideno z recepti.

Sisteme za krmiljenje tehnoloških procesov in opremo zanje pa je Gorenje Procesna oprema vgradila tudi v več pomembnih industrijskih objektov v Sloveniji. Med temi velja omeniti, med drugim, kriljenje drobilnice in klasirnice lignita Rudnika lignita Velenje. Krmiljenje tehnološkega procesa drobilnica karbida v Tovarni dušika Ruše, avtomatizacija transportnih poti in silirane v silosih v Luki Koper, avtomatizirano linijo za montažo, preizkušanje in pakiranje električnih grelnikov vode v Gorenju Tiki v Ljubljani itd.

(vš)

16. srečanje mladih delavcev Gorenja

Mladi Gorenja Elrad, Tovarne elektronike, elektromehanike, anten in kablov Gornja Radgona so bili organizatorji že tradicionalnega srečanja mladih delavcev Gorenja. Tudi letošnje 16. srečanje, podobno kot vsa dosedanja, je bilo resnična manifestacija bratstva in enotnosti mladih delavcev iz vseh delovnih organizacij tega poslovnega sistema. V dneh srečanja v Gornji Radgoni in Radencih, kjer so bivali v dijaškem domu, so se predstavniki mladih seznanili z dosežki in načrti posameznih Gorenjevih delovnih okolij, izmenjali so izkušnje, ki so si jih pridobili pri delu v tovarni in mladinski organizaciji, uspeli pa so se, kar je prav tako pomembno, tudi bolje spoznati.

V okviru 16. srečanja mladih delavcev Gorenja je bila v Gornji Radgoni tudi programska konferenca koordinacijskega Sveta Zveze socialistične mladine Gorenja. Na njej je predsednik Zvone Koželj predstavil delo koordinacijskega sveta v obdobju med dvema srečanjima in spregovoril o prihodnjih nalogah mladih. Med drugim je poudaril, da postaja koordinacijski svet ZSM vse bolj povezovalec in usklajevalec aktivnosti mladih znotraj Gorenja, prav tako pa tudi načrtovalec strategije dela mladih. Lanskoletne aktivnosti, s katerimi so napovedali boj neučinkovitosti mladih, se pravi proti forumskim oblikam in zastarelim metodam dela ter organizacijskim slabostim, že dajejo prve rezultate. Po besedah Zvoneta Koželjnika osnovne organizacije ZSM postajajo temeljna oblika dela mladih, v manjših delih pa ustanavljajo aktive. V ospredje dela mladih prihaja predvsem problematika okolja, v katerem delajo in interesi mladih. Nasploh pa si prizadevajo, da bi oblike dela kar najbolj prilagodili interesom mladih.

Med nalogami, ki jim bo koordinacijski svet ZSM Gorenje skupaj z mladinskimi organizacijami posameznih delovnih organizacij namenil v prihodnje posebno pozornost, velja še posebej omeniti kadrovsko politiko, izobraževanje, informiranje in družbeni standard. Načrtujejo pa tudi več okroglih miz, na katerih želijo spregovoriti o sodelovanju mladih v vseh aktivnostih Gorenja, sodelovanju z občinskimi konferencami ZSM in pogledu mladih na prihodnji razvoj Gorenja. In še na eno usmeritev kaže opozoriti — od ugotavljanja stanja oziroma problemov bodo prešli k doslednemu uresničevanju sprejetih nalog in razreševanju problemov.

Na programski konferenci koordinacijskega sveta ZSM Gorenje so govorili tudi o razvojnih usmeritvah Gorenja, posebej še o projektu internacionalizacije tega poslovnega sistema. Najprizadevnejšim mladim delavcem Gorenja pa so podelili priznanja. Med 14 prejemniki priznanj so bili **Darinka Balant** iz Gorenja Commerce, **Majda Jančič** iz Gorenja EKO, **Bar-bara Bezovnak** iz Gorenja Glin, **Darko Fijavž** iz Gorenja Gospodinjski aparati, **Anica Zamernik** iz Gorenja Mali gospodinjski aparati, **Bojan Pustoslemšek** iz Gorenja Notranja oprema in **Zvone Koželjnik** iz Gorenja Procesna oprema. Gorenje Elrad pa je vsem nagrajencem namenil še praktično darilo — anteno.

Mladi delavci Gorenja so se v Gornji Radgoni udeležili tudi športnih tekmovanj, ki so jih pripravili v Gorenju Elrad v okviru praznovanja dneva delovne organizacije.

(V. Š)

Šah je za upokojence že dolgo privlačna igra

Najtežja ekipa invalidov-upokojencev (skupaj 339 kg) je ulovila tudi največ rib

Kroglo kar najbolj približati balincu ni mačji kašelj

Sedmi teden upokojencev v občini Velenje

Tekmovanje, petje in sprostitev na Rogli

Že nekaj let v tem času poteka v občini Velenje teden upokojencev. Letos je bil 7. po vrsti in se v mnogočem ni razlikoval od prejšnjih, trajal pa je od 19. do 24. junija. Organizator, zveza društev upokojencev Velenja v sodelovanju s komisijo za rekreacijo in društvi upokojencev, je že v začetku leta pripravil podroben program o poteku tedna upokojencev. Prav tako je zadolžil posamezna društva upokojencev, da kot organizatorji poskrbijo za nemoten potek tistih prireditev, ki bodo potekala pri njih. Prve štiri dni so bila na vrsti športna tekmovanja v streljanju z zračno puško, kegljanju, šahu, balinanju in ulovu rib. V petek so pripravili tradicionalno petje na vasi, teden pa so velenjski upokojenci sklenili na rekreacijsko-turističnem centru Rogla.

V nadaljevanju bomo podrobno opisali kako so potekale posamezne prireditve. Ob tem zapišimo še, da so tudi letos ob tej priložnosti člani izvršilnega odbora obiskali svoje člane — upokojence, ki so bolni ali nepokretni.

Ponedeljek: streljanje z zračno puško

Streljanje z zračno puško je organiziralo društvo upokojencev Pesje, udeležilo pa se ga je pet ekip. Športno vzdušje je bilo na višku, vse do konca pa se ni vedelo kdo bo zadel največ krogov. Med petimi ekipami je zmagala ekipa Titovega Velenja s 630 krogi, drugo je bilo Šmartno ob Paki I s 604, tretji pa invalidi-upokojenci iz Titovega Velenja s 579. Med posamezniki se je najbolj izkazal Anton Misja iz društva upokojencev Titovo Velenje.

Torek: kegljanje

Na kegljišču Teša je tekmovanje v kegljanju organiziralo DU Šoštanj. Tekmovanje je bilo razburljivo, udeležilo se ga je pet ekip, med njimi tudi ena ženska. V hudi konkurenci je prvo mesto osvojila ekipa DU Pesje, ki je podrla 398 kegljev, druga ekipa DU Titovo Velenje s 389, tretja pa ekipa DU Šoštanj s 336 keglji. Ženske DU Titovo Velenje so v tekmi z moškimi osvojile četrto mesto. Med moškimi posamezno je bil najboljši Franc Zagorc in pri ženskah Zora Dobelšek, oba DU Titovo Velenje.

Sreda: šah

Na šahovnicah, tekmovanje bilo v Šmartnem ob Paki, se je pomerilo pet ekip. Prehodni pokal je prejela ekipa DU Titovo Velenje, drugi so bili Šoštanjčani z drugi ekipo in tretji upokojenci iz Pesja.

V Šmartnem ob Paki so tamkajšnji upokojenci pripravili presenečenje in sicer so organizirali še tekmovanje v kegljanju na ruskem kegljišču. Ta športna zvrst je bila letos prvič na sporedu, sodelovalo pa je šest ekip. Zmagala je ekipa DU Šoštanj II s 131 podrtimi keglji, drugo DU Titovo Velenje s 126 in tretje Šmartno ob Paki I. Med posamezniki je bil najboljši Franc Hudomal iz Šoštanja.

Četrtek: balinanje

Balinarji so se letos zbrali na štiristeznem balinišču pod bazenom v Titovem Velenju. Na tem tekmovanju je nastopilo najmanj ekip, le štirih. Najbolj so krogle približali balincu upokojenci iz Titovega Velenja, ekipa C, druga je bila ekipa A, tretji pa invalidi — upokojenci.

Četrtek: ulov rib

Popoldan tega dne so se ob starem velenjskem jezeru zbrali tisti upokojenci, ki so se želeli izkazati v ulovu rib. Tukaj je nastopilo največ ekip, sedem. Čeprav je kazalo, da bo slabo vreme skazilo prireditev, se je vse lepo izteklo. Največ in najtežje ribe so iz jezera potegnili invalidi upokojenci, druga in tretja pa sta bili C in B ekipa upokojencev iz Titovega Velenja. Med posamezniki je bil najboljši Franc Oštir, invalidi-upokojenci, ki je skupno ulovil 1.018 gramov rib.

Petek: petje na vasi

Petje na vasi, ki vsako leto pritegne veliko ljubiteljev zborovskega petja, je bilo tokrat v Lokovici pred domom krajanov. Nastopili so moški in ženski zbor DU Titovo Velenje, moški zbor iz Šmartnega ob Paki, mešani zbor DU Šoštanj in kot gostje še ženski pevski zbor Jelka Slovenj Gradec, mešani pevski zbor Vojnik in ženski ter moški zbor Lokovica. Vsi so se zelo potrudili in ubrano zapeli. Organizator tega srečanja, DU Šoštanj, je za popestritev programa k sodelovanju povabil še godbenike iz Tovarne usnja Šoštanj. Zaključek so vsi zbori družno zapeli še arijo iz opere Nabucco. Vsi udeleženci in ni jih bilo malo, so bili nad izvajalci navdušeni, saj so jih pogosto nagrajevali z dolgotrajnim ploskanjem.

Soboto: srečanje na Rogli

Že nekaj let zapovrstjo organizator tedna upokojencev popelje določeno število upokojencev iz vseh društev na Roglo, na sklepno prireditev ob tednu upokojencev. Letos so povabili tiste upokojence, ki s svojim društvom še niso bili na tem koncu Pohorja. V soboto se je takšnih zbralo okrog 250, še 50 pa jih je poskrbelo, da so se udeleženci na poti in predvsem na Rogli prijetno počutili. Avtobusi z udeleženci so se najprej ustavili na Frankolovem, kjer sta delegaciji velenjskih upokojencev k tamkajšnjemu pomniku obešenim talcem položili vence.

Na Rogli so se najprej zvrstile najrazličnejše rekreativne igre, ki so bile sicer bolj za šalo kot zares, zanimivosti pa vseeno ni manjkalo. Vsak se je pač trudil po svojih močeh in sposobnostih, če je osvojil prvo mesto si je prislužil tudi simbolično nagrado, čeprav jih je nekajkrat pregnal dež, se niso ustrašili, z igrami so nadaljevali. Zatem so imeli kosilo, na katerem so podelili priznanja in »poiskali« najstarejšo upokojenko in upokojenca. Naključje je hotelo, da sta bila oba iz DU Šmartno ob Paki, za nagrado pa sta prejela stensko uro Gorenje. Vzdušje med udeleženci se je iz ure v uro stopnjevalo, k temu pa je pripomogel tudi ansambel Vovk iz Šmartnega ob Paki. Presenečenje za vse je bila folklorna skupina prav tako iz Šmartnega ob Paki, ki je v polurnem nastopu zaplesala venček slovenskih narodnih plesov. Na kraju so tudi upokojenci, resda s počasnimi koraki, zaplesali. Okoli sedme ure zvečer so se z lepimi vtisi, predvsem pa s spoznanjem, da niso pozabljeni, vrnili na svoje domove.

Ob zaključku tega zapisa dodajmo, da se je zveza društev upokojencev nadvse potrudila, da je teden upokojencev minil prijetno in tako kot so si zamislili. Seveda je za tovrstno prireditev potrebno tudi precej denarja. Zato se zveza in upokojenci delovnim organizacijam RLV, Gorenje, ESO, TEŠ, TUŠ, ERA — Vino Šmartno ob Paki in občinskemu sindikalnemu svetu iskreno zahvaljujejo za njihovo pomoč.

B. Mugerk

Vsaka zapeta pesem je poslušalce navdušila

Vsi, ki so se udeležili tedna upokojencev na Rogli, so bili ganjeni od sreče. Kako tudi ne, saj je bilo njihovo počutje kljub slabemu vremenu nepopisno. »Takšna srečanja so za nas velika nagrada; s tem bi morali nadaljevati,« so dejali. Dva od njih smo povprašali o vsem tem.

VINKO ŠTAJNER, rojen 1916, rudarski upokojenec. Preko 20 let je že upokojen. Pravi, da je pokojnina majhna, premajhna. Prvo je prejel že pred 20 leti in je ob povišanjih v neenakopravnem položaju z mlajšimi. Razlika se prehitro veča. »Na Rogli mi je zelo všeč, posebej pa sem vesel, da so se nas naša društva spomnila in starejše upokojence povabila na to srečanje. Menim, da je ta delček sprostitve in razvedrila tudi del zdravja.«

FRANC KLANČNIK, star 80 let, upokojeni mizar iz Šmartnega ob Paki. Vesel je, da je še pri teh letih pevovodja, sicer pa to prijetno dolžnost opravlja že mnogo let. »Kot zborovodja se prilagajam vsem generacijam, tudi mladim. Težav z zborom nimam, le razna obolenja me pestijo, noge me bolijo. Vesel sem, da sem se lahko danes udeležil srečanja na Rogli. Hvala!«

Polde Meh

Franc Klančnik

Vinko Štajner

Ekološka obveščenost naše družbe

Po nekaterih podatkih živi danes na našem podeželju le še 10% ljudi. Tako je podeželsko prebivalstvo postalo manjšinsko in popolnoma nezaščiteno pred interesi širše družbe.

Za mesta so gozdovi le prostori za smetišča, reke — kanali njihovih odplak, zrak — odlagališče za njihove strupe. Na deželi nikoli ne veš, kdaj bo tvoje polje pogazila cesta, gozd presekala žica, travnik zasulo smetišče, domačijo zalilo jezero. Zato ljudje bežijo v mesta in postajajo moderni izgnanci našega razvoja.

Toda kruh za nas vse še vedno raste na njivah, vode še vedno izvirajo le pod poraščenimi pobočji, zrak še vedno čistijo le gozdovi . . .

Jedrsko odlagališče se še vedno išče po Sloveniji. Med izločilnimi kriteriji njegove lokacije ni odklonilno stališče družbeno politične skupnosti in krajevne skupnosti, kjer bi se izbirala lokacija.

Prvi cilj izbora lokacije pa se glasi: najbolj ustrezna je tista lokacija, kjer bodo stroški njegove postavitve in vzdrževanja najnižji (ob izpolnjeni varnosti).

Za jedrskim odlagališčem pričakujemo nov napad na slovenski prostor. Iskati nameravamo odlagališča za posebne odpadke. Koliko deponij za te odpadke je danes potrebnih v Sloveniji, da bodo tovarne in skladišča izpraznile svoja dvorišča? Koliko dolin bomo morali še žrtvovati in koliko ekoloških bomb bomo tako nastavili svojim otrokom v njihovo prihodnost? Tudi za posebne odpadke je potrebna najbolj domiselna rešitev zaradi njihovega dolgotrajnega vpliva na ljudi in okolje, zaradi psihološkega onesnaženja področja, kjer bi bili odloženi, pa tudi zaradi hitro naraščajočih količin teh strupov. Zato predlagamo, da ti strupi ostanejo na tovarniških dvoriščih. Morda se jim postavijo samo primernejša začasna skladišča pod parkirnimi prostori tovarne, kjer se ljudje najmanj zadržujejo, kjer so varni pred atmosferskimi vplivi in kamor je prevoz kratek, zato izključuje možnost nesreč med prevozom. Zaradi bližine tovarne bodo še naprej pod stalnim nadzorstvom strokovnjakov, ki so z njimi najbolje seznanjeni, saj jih oni izključujejo iz tehnoloških procesov. Torej naj ostanejo tam pod strogim nadzorom družbenih organov do takrat, ko bodo ti strokovnjaki našli način, da se ti strupi nevtralizirajo do take mere, da se bodo lahko brez vsakih nevarnih posledic odlagali v okolje ali pa se vrnili v tehnološki proces. Vsaka tovarna, če bo morala sama skladiščiti in nevtralizirati svoje odpadke, bo tudi spreminjala svojo tehnologijo v tako, ki ne bo proizvajala toliko strupenih odpadkov.

Industriji zadnje čase primanjkuje tudi vode. Zato izsiljuje nov napad na slovensko podeželje — gradnjo akumulacijskih jezer. Če iščemo vzroke, zakaj kljub stagniranju slovenske industrije, tej primanjkuje vode, je eden izmed vzrokov za to industrija sama, ki je povzročila uničevanje gozdov. Zaradi njihovega propadanja so naše reke ob sušnih obdobjih zelo nizke, ob deževju pa prepolne vode, ki so jo prej zadrževali gozdovi.

Drugi vzrok za pomanjkanje vode so regulirane reke, kar povzroča naglo odtekanje vode in hkrati srk za talne vode, katerih gladina se tako naglo niža in ne vrača rekam vode ob sušnih obdobjih.

Tako po dveh hudih zločinih nad naravo industrija terja še tretjega — akumulacijska jezera, ki bodo potopila nova polja in domačije. Rešitev teh problemov pa je tako preprosta: industrija naj črpa vodo iz reke za svojim izpustom, tako ji je ne bo nikoli primanjkovalo. Tak način črpanja vode bo zahteval tudi kvalitetno čiščenje, kar bo očistilo naše reke. Reguliranim rekam pa vrnimo tolmune in jezerca, na več mestih jih sedaj umetno poglobimo. Tako bomo imeli spet naravne rezervoarje vode za sušna obdobja in ne bo treba za to uničevati novih površin.

To so trije najakutnejši problemi poleg čiščenja dimnih plinov naših termoelektrarn in toplarn, ki v tem trenutku ogrožajo Slovenijo. Rešitve zanje so, toda družba ob njihovem predlaganju pozna le en odgovor — je predrago.

Predrago je iskanje lokacije za jedrske odpadke v neobljudenih in kontaminiranih puščavah, predrago je sortiranje komunalnih odpadkov, predrago je nevtraliziranje strupenih odpadkov, predrago je tako izkopavanje premoga, ki ne bi povzročalo ugrezanja tal, predrage so čistilne naprave za zrak in vodo, predragi so predori ali mostovi za ceste in železnice, ki bi preprečili uničenje najlepših polj . . .

Le človek in njegovo zdravje sta poceni. Poceni so tudi naša polja in naši gozdovi, naše reke in potoki, naš zrak in voda. Ker nam jih je narava nudila zastonj, še nismo spoznali, da so vendarle neprecenljive vrednosti in pogoj za naše življenje. Mi pa še vedno dajemo prednost industriji in njenim potrebam, še vedno širimo fraze, da nam tovarne dajejo kruh. Toda kruh ne raste v rudnikih in ne v tovarnah, ne na cestah in pozidanih naseljih. Kruh raste samo na poljih, ki jih tako lahkomiselno uničujemo.

Naše gospodarstvo doživlja bumerang svoje ekološke neosveščenosti v čedalje dražjem zdravstvu in stalnem upadanju proizvodnje zaradi obolevnosti ljudi, ki ga povzroča onesnaženo okolje. Ljudje so vse bolj bolni, bolni, tudi mladi. Za to dolžimo nepravilno prehranjevanje, pomanjkanje gibanja, stresne situacije . . ., le pravi vzrok vedno zamolčimo: zastrupljanje hrane, zraka in vode. Sposobnost človeka za ustvarjalnost upada. Naši starši so svojim ustvarjali 60% pokojnine, mi svojim 40%, koliko procentne pa bodo naši otroci lahko ustvarjali nam?

Na eni strani smo ustvarjali, na drugi pa uničevali: v tem trenutku gospodarske krize lahko ugotovimo le, da smo uničili več kot smo ustvarili, da so bila vsa polja, domačije, gozdovi, reke žrtvovani zaman, za napredek, ki ga ni.

Strateška miselnost, uporabna v vojnah, vlada tudi v miru: žrtvovanje manjšine za razvoj večine. Toda tak razvoj je razvoj materialnega sveta in ne napredek človečnosti, zato se kmalu obrne proti človeku. Danes si sicer v večini, toda jutri boš že morda žrtvovan v manjšini. Zato nima nihče pravice v imenu nikakršnega razvoja ali svojega udobja zahtevati žrtve od kogarkoli, pa naj bo to pohorski kmet, Zavodenjčan, Belokranjčan ali prebivalec Krškega. Nima pravice žrtvovati tujega zdravja, imetja, doma in kogarkoli spreminjati v izgnanca.

Zadnji čas je, da vrnemo svoj dolg našim otrokom, da zopet očistimo pogoje za življenje, pa naj svoj dolg vračamo kot ekološki dinar ali prispevno stopnjo ali kaj drugega, saj smo vsi kupovali cenejše izdelke, v katere ni bila vkalkulirana ekološka škoda pri njihovem izdelovanju. Tu niso opravičljivi nobeni principi, to je greh preteklosti vseh nas.

Za Šaleško ekološko društvo
predsednica Marija Šavor.

Počitnice tudi čas branja

Počitnice še ne pomenijo, da gredo knjige v kakšen kot in jih do septembra učenci niti pogledajo ne več. Počitnice so tudi čas za branje.

Tako pravi Aleš Kajba, ki bo jeseni stopil v 4. razred osnovne šole Antona Aškerca in gre v velenjsko knjižnico enkrat tedensko.

Prejšnji teden si je sposodil pravljico Pastirica, in takoj, ko jo bo prebral, bo spet v knjižnici, med pravljičnimi junaki.

Aleš Kajba

Gorenje Naravno zdravilišče Topolšica

Srečno na pot v drugačni turizem

Turizem je ena od pomembnih gospodarskih, a še dokaj nerazvitih dejavnosti, vsaj za našo občino to lahko trdimo. V zadnjem času pripisujemo pomembno vlogo v raznih razvojnih dokumentih naše doline. Prizadevanja pa vsemu navkljub še vendarle niso takšna, da bi že lahko govorili o spodbudnejših rezultatih na tem področju.

Znano je, da turizem kot dejavnost dobiva v zadnjem času povsem novo vsebino, ki je pogojena s spremembami v načinu dela in življenja nasploh. Motivi turističnih potovanj so vedno manj vezani zgolj na zapolnjevanje prostega časa ali na počitek, saj ločnica med delom in prostim časom ni več tako izrazita. Cilji potovanj in seveda tudi dopustov so vedno bolj usmerjeni v ohranjanja psihofizičnih sposobnosti, kamor lahko uvrščamo tudi skrb za lastno zdravje.

Vsem tem dejstvom in še drugim kazalcem na svetovnem trgu na področju turizma so v svojem razvojnem konceptu prisluhnili zaposleni v Gorenju Naravno zdravilišče Topolšica. Pri njegovem snovanju so izhajali iz klasičnega tržnega koncepta, pri tem pa upoštevali nov način poslovanja, posebno mesto pa v njem namenili ponudbi, zahtevam trga in njegovim zakonitostim. Pri proučevanju turistične ponudbe nasploh so prišli do dokaj zanimivih ugotovitev, ki jih je takole predstavila v.d. direktorica Naravnega zdravilišča Topolšica Lidija Fijavž: **»S staranjem prebivalstva se vse več dopustnikov odloča za zdravilišča. Naš poprečni gost je star od 50 do 60 let in ti radi z rastjo življenjske ravni obdržijo navade, ki so jih imeli v času aktivnega življenja. To je rekreacija, gibanje v naravi. Popraševanje po dopustu, združenim s konkretnim ciljem — izboljšanje ali vsaj ohranjanje psihofizičnih sposobnosti — daje največ možnossti prav ponudba naravnih zdravilišč, med katere sodi tudi Topolšica.«**

V smereh nadaljnjega razvoja zdravilišča je povsem na vrhu kakovosti storitev (od kadra do ponudbe z zdravstvenimi storitvami vred) ter širitvi izvenpenzionske ponudbe. Po besedah sogovornice nimajo velikih hotenj pri naložbah, ampak želijo predvsem izboljšati kakovost že obstoječih zmogljivosti in tako doseči, da se bodo gostje pri njih počutili resnično prijetno. Zavedajo se dejstva, v prihodnje se ga bodo zagotovo morali še bolj, da je najboljša reklama in soliden zaslužek prav zadovoljen gost, tako domači kot tuji.

Misli

Danes človeku ne grozijo več z bodali, ampak z dosjejem.
Vance Packard

Mislim, da dežele nikoli ne bi smeli presojati po njeni politiki.
Alfred Hitchock

Pravo je zaščita človeka pred človekom po človeku z božjo voljo.
Franz Werfel

Uresničevanja zastavljenih ciljev se bodo delavci Gorenja Naravno zdravilišče Topolšica lotili postopoma. Dogradili bodo najprej tisto, kjer je trenutno največ pomanjkljivosti, potrebnih za uspešno trženje zmogljivosti in naravnih danosti. Struktura gostov in njihove potrebe za aktivno preživljanje oddiha zahtevajo izgradnjo manjkajočih športno rekreativnih objektov: tenis igrišč, urejeno večnamensko rekreacijsko površino, steze za mini golf, balinišča, otroško igrišče z igrali, tekaške proge (te so sicer že delno urejene), v načrtu pa imajo še izgradnjo odprtega bazena s teraso za sončenje. Poleg navedenih manjkajočih športnih objektov niso zanemarljive tudi možnosti, ki jih pri oblikovanju turistične ponudbe na področju konjeništva nudi opuščena kmetija v bližini. Vse več popraševanja na turističnem trgu pa je tudi za kongresni turizem. Slednji ima lepe možnosti razvoja v Naravnem zdravilišču Topolšica.

Kakovost ponudbe v hiši obsega vse, od stola, na katerem gost sedi do urejenega natakarja in primerne vsebine na krožniku. **»To je le del ponudbe za prijetno preživljanje prostega časa oziroma dopusta, ki ga lahko nudi hotel Vesna. Drugi del obsegajo zdravstvene storitve. Vse skupaj pa mora biti na takšni ravni, kot jo zahtevajo evropska merila za objekt s petimi zvezdicami,«** poudarja Lidija Fijavž.

V prvi fazi nadaljnjega razvoja tega turističnega območja so delavci predvideli obnovitvena dela v recepciji, restavracijskem in spalnem delu hotela Vesna, v katerem je na voljo 230 postelj, izgradnjo manjkajočih športnih igrišč. V nadaljevanju nameravajo posodobiti objekta Vrelec in Mladika, zgraditi odprt bazen, tretja faza razvoja pa zajema obnovitev objekta kirurgija in izgradnjo večje dvorane za kulturna ter druga srečanja in prireditve.

Razvojne usmeritve brez prizadevanj slehernega delavca v kolektivu ne bodo prinesla željenih rezultatov. Prav tako ne bo šlo brez usklajevanja interesov krajanov, ki jih na področju turizma imajo. **»Mi si želimo, da bi bilo zdravilišče le delček celotne ponudbe kraja.Namreč, ne želimo imeti gosta, ki bi prišel v Topolšico zaradi hotela.«** Vsak želi bivati, pa čeprav le za kratek čas v kraju, v katerem se bo čimbolje počutil, spoznal življenje in navade ljudi, zgodovinske in druge znamenitosti. Vse to je treba gostu omogočiti. **»S skupnimi močmi bomo gotovo lahko izkoristili možnosti, ki na tem področju so in tako zadovoljiti tistega, zaradi katerega se vse to tudi dogaja«** je sklenila pogovor Lidija Fijavž. Upamo, da po določenem času ne bomo ugotavljali, kot že ničkolikokrat doslej, da so bile zapisane usmeritve le fraze.

Hotel Vesna

Več nočitev tujih gostov

Po statističnih podatkih so v Naravnem zdravilišču Topolšica povečali zasedenost zmogljivosti v primerjavi z lanskim polletjem za okrog 7 odstotkov. Vendar pa je za poslovni rezultat, kot poudarjajo, precej bolj pomembna in zgovornejša struktura gostov. Kar 27 odstotkov več nočitev tujih gostov so zabeležili v primerjavi z lanskimi šestimi meseci oziroma je bilo od 26600 celotnih nočitev 7000 nočitev tujcev. V enakem lanskem obdobju pa je bilo teh 5500.

Med prvo deseterico

V eni zadnjih številk Gospodarskega vestnika (priloga Tehnične in tehnološke informacije) so bili objavljeni nekateri podatki o množični inventivni dejavnosti v Sloveniji v letu 1988, ki so zanimivi tudi za občino Velenje.

Po doseženi gospodarski koristi je na čelu Železarna Ravne (14,6 milijarde din), sledijo LEK Ljubljana, TAM Maribor, REK Titovo Velenje (5,0 milijarde din) in Gorenje GA (4,6 milijarde din..) Gornji podatki niso nepomembni, saj je n. pr. v REK-u lani inovacijski dohodek predstavljall 2 %v primerjavi z doseženim dohodkom, pri formiranju pa je sodelovalo okoli 3 % vseh delavcev.

Po številu inovacijskih predlogov je: ponovno na vrhu TAM (3.257)), sledijo Gorenje GA (745), Železarna Ravne, REK (168) iin drugi. V TAM-u pride letno ma 100 delavcev 42 predlogov, v Gorenje GA 13, v Železarni Ravne 5, v REK-u 2 itd., kar naazorno kaže, da so še ogromne rezerve.

Po izplačilih posebnih nadomestil vodi LEK (674 milijonov din), ssledijo Železarna Ravne, TAM, Gorenje GA (196 milijonov diin), Sava Kranj, REK (139 milijonnov din) in drugi. V LEK-u so delavcem izplačali 8,6 % od dosežene gospodarske koristi, v Gorenjje GA 4,3 %, v REK-u 2,7 % ititd.

Miroslav Žolnir

Razpad mestotvorne arhitekture v Titovem Velenju

Oblikotvornost moderne

Poglejmo najprej glavne oblike moderne arhitekture. Vse oblike so brez izjeme vzete iz stereometrije. To so oblike običajnega kristala, od katerih je najpogostejša prizma in z njo še druge kristalne oblike. Tudi oblike z oblimi stenami spadajo sem.

Znano je, da je arhitektura uporabljala stereometrijo še pred moderno. Vendar, kar moderno arhitekturo še posebno označuje je to, da ona posebno izpostavlja bistvo stereometrijskih oblik in da je to bistvo vzela za svoj umetniški program. Druga obeležja moderne arhitekture so naslednja:

— popolnoma gladke ploščate fasade

— brez vsakega okrasa na fasadi

— in najvažnejše — izguba strehe.

Streho nadomesti stavba z novim namenskim mostom — teraso.

Edina prekinitev na gladki fasadi so okna. Popolnoma je izginilo okrasje okoli oken.

Na modernih zgradbah se vidijo tudi balkoni, vendar so to zaprta ali odprta stereometrična telesa brez konzole. Pogosti so tudi povsem odprti balkoni na izpuščenih ploščah, ki so ograjene samo z železnimi ograjami.

Iskajoč bistvo moderne arhitekture bomo videli da jo obvladujeta dva elementa posebnega pomena: element gibanja in element mirovanja. Prvemu elementu pripadajo podolgovate zgradbe, ki se vlečejo na vsaki strani ulice, zaobljene zgradbe na ovinkih in nebotičniki, ki izražajo dinamičnost v vertikalni smeri.

Za razumevanje moderne arhitekture je velikega pomena njen gradbeni material. Kot material se pojavi v moderni arhitekturi beton in steklo, pomembna tudi v estetskem smislu. Moderne stavbe so še vedno bile grajene iz opeke, vendar je le ta skrita za ometom.

Po oblikah moderne arhitekture se nam še vedno postavlja vprašanje o njenem bistvu. Kaj je bistvo moderne arhitekture in od kod je nastala. Na to vprašanje se še danes odgovarja zelo različno. Eni trdijo, da je moderna arhitektura samo produkt praktičnosti, drugi da je nastala iz varčevanja, tretji pa, da iz zdravstvenih razlogov.

Nekaj pa je sigurno. Moderna arhitektura je kot umetnost imela v celotnem modernem gibanju v začetku našega stoletja glavno besedo in hkrati nalogo vodiča. V vseh svojih dejavnostih je stala z neko idejo, mislijo in hkrati zelo prefinjeno obvladovala tako detalje kot širši prostor.

NANDE KORPNIK
EDI VUČINA

Sanatorij Ravne

Komu in zakaj godi že pred tremi leti napovedana ukinitev enote?

Omejitve, krčenje zdaj na tem, drugič na drugem kraju, prilagajanje nekim zahtevam, usmeritvam so včasih zelo, zelo neživljenjski. Ni nam treba gledati preveč daleč naokrog, da bi našli enega takšnih primerov.

Rehabilitacijska enota psihiatričnega oddelka Vojnik Sanatorij Ravne, ki od leta 1963 dalje sodi pod okrilje zdravstvenega centra Celje, doživlja dokaj burne čase. Ne zaradi tega, ker bi slabo gospodarili, tudi ne zaradi slabih metod zdravljenja, nevolje pacientov, ampak zaradi odločitev o njegovi ukinitvi. Slednja je na dnevnem redu seje kolegija celjskega zdravstvenega centra, raznih komisij, odborov znotraj kolektiva že od leta 1986 dalje. In zakaj? Odgovora na to vprašanje, ozadja tega ukrepa 15 zaposlenih ne pozna. Do ukinitve naj bi najprej prišlo že pred tremi leti. Takrat naj bi bil glavni razlog ugrezanje področja. Nato zaradi slabih rezultatov gospodarjenja, nestrokovnosti in še bi lahko omenili kakšen očitek tistih, ki imajo škarje in platno v svojih rokah. Bolj ali manj so ti razlogi neutemeljeni. Takole pravi namestnica glavne sestre Milena Jurič: **»Pretekla so že slaba tri leta od prvič omenjene ukinitve enote, glavnega razloga za ta ukrep pa zaposleni še vedno ne poznamo. Vemo le, da število psihiatričnih obolenj v Sloveniji narašča, da sodimo pod celjsko regijo, ki bi morala pokrivati potrebe na tem področju z 210 posteljami na 230 tisoč prebivalcev. Teh meril ne pokrivamo. Z ukinitvijo enote v Ravnah bi se število postelj za psihiatrične bolnike še zmanjšalo.** Napovedano zaprtje vrat Sanatorija Ravne za 15. junij je za kratek čas odložil dopis z republiških vrhov, da je potrebno število postelj za psihiatrijo povečati.« **Vse to nas bega, potiska v neenakopraven položaj z drugimi zaposlenimi v Zdravstvenem centru Celje. Kako naj zaupamo našemu vodstvu ob takšnem obnašanju? Namreč. Ne morem vam pokazati prav nobenega dokumenta o poteku zadev, kajti vse se pri nas dogaja in pogovarja po telefonu z ustnimi sporočili. V pisni obliki imamo očitkov in zahtevkov zapisanih zelo malo,«** pojasnjuje sogovornica.

Že od vseh začetkov, sploh pa z napovedano ukinitvijo, enote psihiatričnega oddelka v Ravnah si zaposleni prizadevajo najti skupen jezik z matično ustanovo o možnostih še kakovostnejšega izvajanja metod zdravljenja, boljšega počutja pacientov. Odgovor pa je: »Ravne se morajo ukiniti, ker si Zdravstveni center Celje dislocirane enote ne more privoščiti.« Povsem administrativno reševanje in zadovoljevanje nekih zahtev ljudi, ki razmer, dejanskega stanja dobro ne poznajo. Tudi potrudijo se ne, da bi si ga kdaj pa kdaj ogledali. Že lep čas vabijo delavci Sanatorija Ravne medse odgovorne v Zdravstvenem centru Celje. Žal ti njihovim povabilom niso prisluhnili.

V nekdanji Vošnjakovi vili je trenutno psihiatričnim bolnikom celjskega območja in seveda tudi širše okolice na voljo 31 postelj. Vsako leto v sanatorij sprejemejo 190 bolnikov. V glavni stavbi s 352 kvadratnimi metri je osem bolniških sob z od dvema do sedmimi posteljami. K enoti sodi še upravno poslopje, sadovnjak in park z 18 in 356 ari gozda. Za resnično urejeno okolico poleg vrtnarice skrbijo bolniki sami. V času delovne terapije, to izvajajo vsak dan od 8. do 12. ure, se namreč ti ukvarjajo z najrazličnejšimi dejavnostmi. Poleg urejanja vrta, okolice sanatorija delajo še razna ročna dela, skratka: Željam bolnikov po kakršnemkoli delu, ki so ga opravljali pred zdravljenjem, poskušajo po besedah sogovornice ugoditi po svojih najboljših močeh. O vseh njihovih težavah se pogovarjajo v psihiatričnih skupinah, skupnostih, medicinsko terapijo pa določi zdravnik, ki pride mednje dvakrat na teden. »Bolnikom poskušamo pomagati pri reševanju njihovih vprašanj tako, da takrat, ko zapustijo ustanovo, lažje premagujejo življenjske ovire.«

In kako uspešne so njihove metode zdravljenja? Pri psihiatričnih bolnikih je vzpostavitev človeških odnosov, pogovori o njihovih težavah, spodbujanje nadvse pomembno. **»Naša prizadevanja ti resnično znajo ceniti, kar drugi ne. Morda je merilo uspešnosti našega zdravljenja poleg zadovoljstva bolnikov to, da se ti vračajo po daljšem času, kar nekaj pa je takšnih, ki naše pomoči po zdravljenju ne potrebujejo več.«** Glavna sestra, višji delovni terapevt, štiri medicinske sestre, tri kuharice ter vzdrževalni kader trenutno skrbi za 21 bolnikov. Vzrok za nekaj praznih postelj v sanatoriju je napovedana ukinitev enote. Že od meseca aprila v to enoto niso sprejeli niti enega bolnika.« **Vsak, ki pride po pomoč k nam, ni številka kot marsikje drugje. Zato se naše delo ne more meriti s količino aparatov, ki bi bili na voljo pri zdravljenju, ampak vladajo med zaposlenimi in bolniki pristni človeški odnosi, ki so najboljše »orodje« za zdravljenje psihiatričnih obolenj.** »Tudi očitkov o slabem gospodarjenju 15 zaposlenih ne sprejema. Poleg tega, da sodi Sanatorij Ravne med zdravstvene ustanove z najnižjo ceno oskrbnega dne v Sloveniji, pri izvajanju delovne terapije pridelajo vso potrebno zelenjavo sami, veliko sočijo, vkuhavajo, vlagajo. Kupijo le nekaj krompirja in jabolk. V bližnji okolici pa je na voljo tudi les. **»Preprosto ne vem, odkod stroški, ki tako vplivajo na rezultate gospodarjenja. Izgovor o preveč zaposlenih ni utemeljen. Razmerje 1:2 glede na število postelj in delavcev pa je takšno kot v celem Zdravstvenem centru Celje.«**

Z ukinitvijo sanatorija Ravne bi morali delavci združevati dela in naloge drugje. Vsi naj bi dobili delo znotraj celjskega Zdravstvenega centra. Ponujena rešitev pa zanje ni najbolj ugodna, pravijo. To so namreč — predvsem ženske, matere z dvema ali več otroki, katerim bi vožnja v Celje ali Vojnik predstavljala še dodatno obremenitev. Ob tem nimajo niti organiziranega prevoza. **»Med nami je pet takšnih, ki so tu vse od leta 1963 dalje. Vsem je hiša zrastla k srcu, do nje se obnašamo kot da je to naše, vsak pozna svoje delo. Po 26 letih opravljati delovne obveznosti v drugem okolju, za marsikoga ni enostavno. Ne moremo razumeti odnosa odgovornih.«**

Zahteve delavcev ravenskega sanatorija do matične hiše niso tako velike. Želijo si, da bi lahko prostore in celotno zgradbo primerno vzdrževali. Njihove trenutne potrebe, ki so prav zaradi negotovosti okrog nadaljnega odprtja zavrnjene že dve leti, pa so nakup peči za centralno ogrevanje ter preureditev moške kopalnice.

Kako torej, če do ukinitve 30. septembra pride? Tega datuma se delavci boje. Razlogov za to imajo kar nekaj. Kaj pa, če enota ostane?« **Želimo si lahko le, da bi imeli delavci še več volje, poleta, da bi bolnikom omogočili čimkrajše bivanje v sanatoriju, čimuspešnejše zdravljenje ter nato lažje premagovanje vsakdanjih življenjskih stisk.«**

Škoda bi bilo, če za objekt v prihodnje nihče ne bi skrbel

Med delovno terapijo

Alenka Turnšek in Rok Poles

Odlična na zveznem tekmovanju

Gibanje »Mladi raziskovalci za razvoj občine Velenje« je dodobra upravičilo svoj obstoj in vsa dosedanja prizadevanja. Prav to je eno od redkih svetlih točk na področju razvojno raziskovalne dejavnosti v naši občini. Ne samo, da se v gibanje vključuje vse več učencev Centra srednjih šol iz Titovega Velenja. Nadvse razveseljivi in zavidanja vredni so rezultati, ki jih dosegajo mladi raziskovalci na posameznih področjih razvojno raziskovalne dejavnosti. Letos sta se med uspešne avtorje uvrstila tudi učenca 1. letnika naravoslovno matematične usmeritve na centru Alenka Turnšek in Rok Poles. Odlagališče odpadkov v občini Velenje je naslov njune raziskovalne naloge, s katero sta se uspešno predstavila najprej na občinskem, nato na republiškem tekmovanju, v začetku prešnjega tedna pa še na zveznem tekmovanju Znanost mladini. Povsod sta zanjo prejela najvišje priznanje.

»O kakovosti naloge najbolje priča ocena na republiškem Tekmovanju. Tudi občinska predstavitev doseženega na tem področju je kakovostna. Povsem drugače pa je z nalogami, izbranimi za zvezna tekmovanja. Prav na slednjem gre zgolj za predstavitev oziroma za pregled že opravljenega dela na posameznih področjih. Bolj spominjajo na referate o že znanih dejstvih, pravita avtorja. Zato med 15 sodelujočimi na geografskem področju pravzaprav nista imela pravih tekmecev.

Vsebinsko je njuna naloga razdeljena na dva dela. V prvem sta se mlada raziskovalca lotila težav v zvezi z varstvom okolja, postopki odstranjevanja in predelave odpadkov, v drugem — analitičnem delu pa je analiza anketa kot sestavnega dela katastrofe odpadkov ter z modeli primernosti in ranljivosti ovrednotene posamezne lokacije odlagališč. Končni rezultat naloge so predlogi ureditve odlagališč v velenjski občini. Naloga je nadvse uporabna in gotovo jo bodo lahko odgovorni v Vekosu, ki jo je odkupil, s pridom izkoristili.

Zakaj sta se Alenka in Rok lotila tako širokega in v zadnjem času nadvse aktualnega področja? Takole odgovarjata: »V naši občini so onesnažena tla, zrak, voda. Sem sodijo tudi divja odlagališča, ki rastejo kot gobe po dežju. Našla sva več, kot 200 zasmetenih območij in 130 večjih divjih odlagališč.

Vse to kaže na razsežnost teme, ki ni raziskana. Zato sva se odločila, prispevati svoj delež in vsaj začrtati pot možnosti reševanja načrtovanih ciljev na področju varstva okolja.«

Za Roka je bila ta naloga prvo resno delo v razvojno raziskovalni dejavnosti. Alenka se je v gibanju poskušala dokazati že lani z nalogo Trgovina v našem kraju. Letošnji trud ni bil zaman. Iskanje odgovorov na vprašanja v zvezi z odlagališči odpadkov zanju ni bilo toliko naporno kot zahtevno opravilo. Kajti, zastaviti raziskavo tako, da bo prinesla nova, zanimiva odkritja, kasneje pa jo dovolj razumljivo predstaviti širšemu krogu ljudi in seveda tudi tistemu, ki se bo s to problematiko kasneje načrtneje ukvarjal, ni enostavno. Alenka in Rok sta tudi to zmogla, saj sta delo opravljala z velikim

Alenka Turnšek

Rok Poles

veseljem. »Pravzaprav ne razumeva najinih sošolcev, ki večino prostega časa namenijo le šolskim obveznostim. Če nič drugega, si s sodelovanjem v gibanju pridobiš ogromno delovnih navad in se seznaniš s tovrstno dejavnostjo. Če bi se zadeve lotili dovolj resno, si pravilno razporedili čas, potem se ne bi izgovarjali na prevelike šolske obveznosti.«

Tako kot večino je tudi naša sogovornika pritegnila k raziskovanju žilica, ki ju je »silila«, da sta spraševala kaj, kako, zakaj, iskala na stavke z vprašajem odgovore tako dolgo, dokler nista česa našla. Tisto, kar sta odkrila, pa ju je nato znova spodbudilo, da sta raziskovala še naprej.

Tako bosta počela tudi v prihodnje. Pravita namreč, da je še vrsta področij povsem »na celem«, ki jih je ob pomoči drugih in z ogromno prostega časa ter volje moč »načeti« in poiskati odgovore na vprašanja kaj, kako, zakaj.

Srečanje

Toni Rehar

Preprosto ni verjel, da smo prišli na osnovno šolo Biba Roeck v Šoštanju zaradi njega, da hočemo z njim malo poklepetati, zvedeti to in ono. Ponujal nam je drugačne predloge — toda, mi smo vztrajali pri svojem — kar nekajkrat odšel in prišel nazaj v kabinet za učitelje telesne vzgoje na šoli, ki ga deli še z dvema sodelavcema, naposled pa vendarle sedel in nam prisluhnil.

Toni Rehar. Ga je treba sploh predstavljati? Le koliko je takih, ki ga ne poznajo, ki zanj še niso slišali? Kako bi se predstavili, smo želeli najprej vedeti. **»Sem učitelj telesne vzgoje na osnovni šoli Biba Roeck Šoštanj že nekaj let. Začel sem na Vranskem, se bližal Žalcu, služboval nekaj časa v Šempetru v Savinjski dolini, leta 1972 pa me je pot vodila v Titovo Velenje na Aškerčevo šolo, takrat tretjo osnovno šolo v Titovem Velenju. Naposled sem se pred osmimi leti ustalil tu, kjer sem danes.«** Za razliko od mnogih svojih kolegov se Toni kot specialist za atletiko ne ukvarja s trenerskim delom, ampak namenja skupaj s sodelavcema vso pozornost šolskemu športu, predvsem košarki. Bolj hvaležno, prijetnejše delo je na šoli kot v klubu, navdaja ga z večjim zadovoljstvom, pravi. Trud vseh treh »fizkulturnikov« na šoli se kaže v rezultatih. V atletiki sicer ne toliko kot v igrah z žogo kot sta rokomet in košarka, smučanju, kolikor ga je.

Skoraj do sem nas ni »pustil« do besede in šele ko je začeto misel končal z dost' je, dost', smo mu lahko zastavili drugo vprašanje. Naš kolega bi, če bi bil z nami, gotovo ob tem pripomnil — niste postavili pravega vprašanja, niste začeli na pravem »koncu«. Morda res. Toda, kot smo kasneje ugotovili, bi bilo podobno tudi, če bi hoteli kaj več vedeti o njegovem najljubšem konjičku — napovedovanju na začetku pogovora. Že okrog 500 krat je bil »medijska zvezda« z mikrofonom, od razrednih do mednarodnih prireditev, športnih srečanj, političnih manifestacij. Prav minuli vikend je imel pravo gnečo — razlegala se je od Titovega Velenja do Kungote. »Oboje je lepo, strašno lepo,« poudarja, **»čeprav mi delo v šoli daje kruh, konjiček pa zvrhano mero zadovoljstva. Treba se je znajti tako pri prvem kot v drugem poslu, kakor veš in znaš. Zato si pomagam, na primer pri napovedovanju z izrazi, takšnimi in drugačnimi. Skratka, pritegniti morajo pozornost obiskovalcev. Nenazadnje je pri obojem potrebna samoiniciativnost. Te mi kot enemu od prve generacije na drugi stopnji fakultete za telesno kulturo v Ljubljani — nedokončani — ne manjka.«** Prav tako ne anekdot, ki jih je doživel. Povedal nam je le eno, vendar ni za javnost.

Že pripovedovanje o napovedovanju ga je tako prevzelo, da je pozabil omeniti, da je občinski hitropotezni šahovski prvak. Ta konjiček pravzaprav zasenči vse druge aktivnosti kamor sodijo smučanje, športne prireditve v živo, zelo rad hodi na sorodnikov vikend v Šmartno ob Paki. Zadnje leto se je lotil še trenerskega dela z najmlajšimi v ženskem rokometnem klubu Velenje. Tisto, česar ne mara, pa so razni bralni teksti, dobra pol leta pa tudi cigareti.

Bolj ali manj je bil med redko zastavljenimi našimi vprašanji resen. Usta pa so se mu vendarle razlezla v širok nasmeh ob kako se počutite kot Abrahamovec? **»To ste me našli. Veste, zaradi ljudi, ki me obdajajo, se počutim zelo mladega. Takšna obletnica je takim, kot sem jaz, pravzaprav potrebna, da vemo, kje sploh smo,«** je končal pogovor sogovornik.

(tap)

Anketa

Kam na dopust

Čeprav so se nekateri z dopusta že vrnili, smo prepričani, da se bodo ti pravzaprav dobro šele začeli, s prvimi dnevi julija. Različno jih bomo preživeli, nekateri ob morju, resnici na ljubo bo teh letos manj kot lani, nekateri v hribih, v zdraviliščih, doma, kjer je tudi lahko lepo. Letos bo treba za dopust vzeti s seboj kar precejšen kup denarja in marsikoga zaradi tega boli glava, marsikdo bo drag hotel in udobje letos menjal s šotorom in taborniškim življenjem. Ob draginji pride še bolj do izraza iznajdljivost in to vedo tudi naši dopustniki.

Franc Krivec: »Konec julija grem z družino za deset dni v Radence. Približno sto štirideset starih milijonov pride to na enega, sam pa koristim možnost, ki jo moja delovna organizacija Rudnik lignita Velenje omogoči tistim, ki so odšli v pokoj, seveda le enkrat — brezplačne počitnice za deset dni. Morda bomo v poletju odšli še malo na Pokljuko k sestri, drugače pa — mi upokojenci imamo dopust celo leto, samo regres, ki smo ga dobili za to je sramoten. Za devetdeset tisočakov, kolikor smo dobili, dobiš kvečjemu devet steklenic piva.«

Ivanka Kobale: »Letos z družino ne bomo šli na morje. Vzrokov je več, eden tudi to, da je vse tako drago, pa čeprav sva zaposlena oba z možem, on na rudniku, jaz pa v Elkroju. Zato pa bomo del dopusta preživeli pri meni doma, v Rogaški Slatini, na kmetiji. Sicer pa je enajstletna hči na morju že bila, s šolo v naravi, starejša pa gre že tako po svoje.«

Aleksandra Grubelnik: »Že drug teden grem k babici v Radlje, kjer je vedno lepo. Veselim se paše. Na kmetiji imajo devet krav. Pri babici bom ves teden, potem pa gremo s starši in sestro na morje, v Poreč. Končala sem tretji razred osnovne šole Gustava Šiliha in bila sem odlična.«

Roman Ledinek: »Že osmič grem letos na dopust v Pulo, kjer mi je še posebno všeč klima. Letos pa prvič v camp Indija v bližini Banjol. S štiričlansko družino gremo za štirinajst dni, letos že v juliju, prejšnja leta smo hodili v avgustu. Kuhali si bomo sami in računamo, da nas bo tak dopust stal dobro plačo. Za najem prikolice smo odšteli 1 milijon 820 tisoč dinarjev.«

Ivo Lukanović: »Z družino bomo dopust preživeli doma, v Bosni, kamor gremo trikrat letno. Tam si gradim hišo, zato dopust porabim za gradnjo, pa tudi vsak dinar mi za to pride prav. Na morju smo bili z družino nazadnje pred tremi leti, in ko bomo postavili hišo, bomo spet šli. Letos pa ne.«

(mkp, B. M.)

Kopalcem bodo letos ponudili več — Počitnice so torej tu. Časa bo veliko in marsikdo ga bo preživel kar ob bazenu, recimo velenjskem, kjer bo prijetno v na novo urejenem okolju, za ureditev katerega se je potrudila Rdeča dvorana. Približno takole pa je bilo v času, ko bazen še ni bil uradno odprt in je bil še brez obiskovalcev. Prepričani smo, da so danes vsi stoli za temi mizami že polni.

Pa nikar ne pozabite, nasvet naj ne bo odveč: naredite poleg užitkov tudi kaj za svojo varnost. Previdno bo poletje lepše.

(posnetek B. M.)

Vse za razvoj turizma

Le za iz

Da je gozd naše življenje v obilo dreves ni namenjen nedo to, da smo zelo podobno sliko i na njej »le« dve gradbeni jami. tam gradilo ni bilo povsem jas naj bi bil počitniški dom Gradn previsok (»saj bodo ospredje za sklada z okoljem«). Morda res mi), ko se jih je nad takšnim pos veliko. Danes je drugače. Zgraž nekateri pravi ljubitelji narave, bro! Recimo bobu bob. Morav znamo mnogi in zanjo gre. Če

V času »kislih kumar«

Kaj je večja

Vsako leto približno takše vem, kaj me čaka. Na obvezne dakcijskem sestanku obvezno postavi vprašanje — a letos pa n mo nič pisali o tržnici in cenah veda je to samo navidez nedol čisto poletno vprašanje, pa vend ob njem vsi zazro vame. Če ne nem« takoj, potem seveda prile kje obvezna ugotovitev: »Joj, tr to je pa je tako simpatično!« In navadno prva naloga, ki jo začen postavijo v kakšni redakciji, s zgovorijo. S tem mi sicer ne do dujejo, da sem začetnik, radi p mi nakazali, da sem zadnja, ki je šla, in da bodo cene na tej vele tržnici tako dolgo moje, dokle pride kdo na novo.

Pa ne rečem, da mi to ni v lje. Na nek način mi je, ker ima da vrvež na tržnici, le cene, ki s sadju in zelenjavi me begajo. Ne ko takrat, ko jih prepisujem, bo krat, ko sama odpiram denarnic če bi bila na vašem mestu, bi veliko raje, da o njih ne bi nič ve prej, predno se tja ne odpravim ne bi jezila že prej, ampak šele t

No, in ker so cene same po dolgočasna reč, zapisane pač v šte kah, sem tokrat vzela v roke Naš izpred enega leta in brala, kaj sem krat zapisala. Prva ugotovitev: ve sadja in zelenjave, tako kot se letni čas spodobi. Natanko tako slim tudi o letošnji ponudbi. Cen še vedno precej visoke, berem prej, sploh, če jih primerjamo s c mi na tržnicah v drugih sloven mestih. Tudi ta ugotovitev bi bi letos na mestu, z enim popravko da lani niti slučajno nisem sl kakšne cene bodo na tržnici letos to pa že čutim, kakšne bodo pri nje leto.

Če vas zanima, kako je bilo in kako letos, potem — prosim. tošnje cene so na prvem mest oklepaju pa so lanske: breskve 6000 dinarjev (lani 2000 do 3 nektarine 20.000 dinarjev (lani dinarjev), banane od 25 tisočako

ne

strinjajo, vsi papirji seveda so, se postavlja vprašanje — zakaj izjema. Še enkrat če. Če velja za nekoga, naj velja tudi za druge. Naj se »skladno z okoljem« na robu med gozdom in pašnikom zgradijo podobni objekti, recimo majhna počitniška vas za počitek, okrepčilo, za otroke . . . Za razvoj centra, ne le za izbrance. Navsezadnje pa — zakaj bi se nekateri brez potrebe in učinka razburjali? Če je všeč »večini«, že mora biti lepo.

. . . in za izživljanje

Še en »biser« v mozaiku razvojnih stremljenj, ki tudi moti samo nekatere »obremenjene« posameznike. V prejšnji številki smo turizem Logarske doline prestavili v tretje tisočletje, tokrat gremo v sedanjost. Mnogo in preveč se je v veliko zadnjih letih pisalo in govorilo o Logarski dolini in se še, bore malo storilo zanjo. Dobro, nekaj se je vendarle. To »nekaj« vidite na sliki, v središču Logarske pod mogočnimi ostenji, ob slapu Palenk, med planinskim in cinkarniškim domom. Kako veseli smo bili začetka te gradnje, pa zopet »nekateri« danes nismo več. Kje so danes varuhi okolja, ki so »prepovedovali« gradnjo malih vodnih elektrarn na Solčavskem, ker naj bi kazile okolje. Danes so to lični objekti, tudi avtobusne postaje nekatere so nadomestile stare podrtije, ob katerih nikomur ne pade na pamet, da so male elektrarne. Pa še »sliši« se ne ta elektrika. Če je komu hotel na sliki všeč, naj si ga ogleda iz oči v oči. Mnogo nas je, ki smo prepričani, da si takšnega »napredka« Logarska ni zaslužila. Lepša bi bila še kar naprej osamljena in pozabljena. Stvor, ki so ga rodile zveneče besede jo je boleče skalil. Le kdo se lahko nad vsem izživlja?

J. P.

posnetek z
du. Gre za
da sta bili
a naj bi se
nda je. To
podnji del
sicer pa se
ga (dve ja-
o zgražalo
planinci im
tentni. Do-
nočete) po-
jo uradnco

Matija Petrin s Pobrežij

»Zakaj bi moral vse trpeti kmet?«

Pogovor z naprednim kmetom s Pobrežij ni nastal v neposredni zvezi z znanim štrajkom slovenskih kmetov, je pa tudi glede na to dovolj zgovoren. Matija Petrin je to, član upravnega odbora slovenske kmečke zveze, ostalih funkcij navzdol v najrazličnejših zadružnih, krajevnih, samoupravnih in drugih organih ne kaže naštevati. Sicer pa ne gre za to, gre za kmeta in kmetijstvo v današnjem času.

Petrinova kmetija obsega 9,6 hektarov obdelovalne zemlje, ostalo je gozd, ki je seveda precej pripomogel k napredku. V hlevu je trenutno 23 govejih glav. Tu so molznice, mladi pitanci za tržno proizvodnjo in breje telice. Kmetija je lepo urejena in opremljena z vsemi potrebnimi stroji in napravami, hiša je povečana in obnovljena in bo služila potrebam kmečkega turizma in tako dalje. Na prvi pogled vse lepo, najlepše. Pa v sedanjem položaju kmetijstva zagotovo ni tako.

»Kmetijo smo pričeli pospešeno razvijati pred kakšnimi 20 leti. Od 1970 do 78 smo nabavili vso mehanizacijo, po tem letu so močno narasle obresti za najete kredite in po letu 1985 ti sploh niso več možni. Seveda se lahko za razvoj kmetije zahvalim tudi ženi, pa otrokom, ki so pridno delali od prvih let naprej.«

Tržno usmerjena kmetija se ukvarja tudi z mlečno proizvodnjo. Tu pa so težave največje. **»Kmet dobi za pridelano mleko 30 odstotkov prodajne cene, celih 70 jih ostane posrednikom. Kupci zlasti v mestih mislijo, da vse to dobi kmet, na deželi že vedo kako je s to stvarjo. Smetano posnamejo mlekarne in trgovine. Kmetje ne navijamo cen, povišujejo jih drugi — elektrika, gorivo, krmila, gnojila, rezervni deli, saj sploh ne vem, kako naj kmet plača rezervne dele in popravilo traktorja, če se mu pokvari. Kmetje nismo proti delavcem, kupcem, želimo le pošteno plačilo za oddano mleko, ekonomsko ceno, ne le kakšne polovice dejanske proizvodne cene.«**

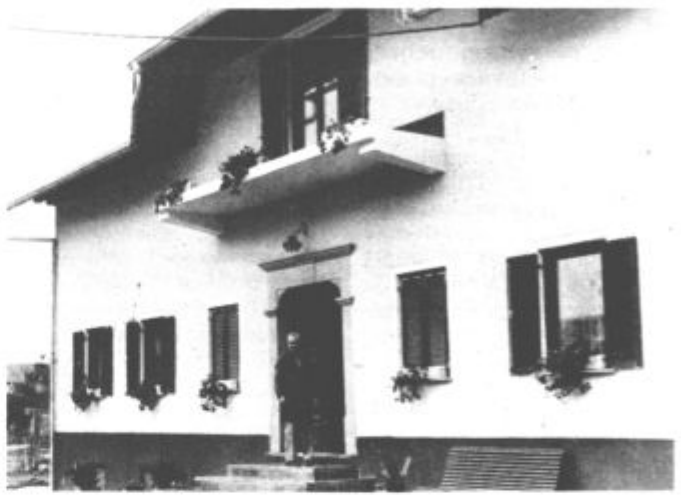

Povečana in prenovljena hiša bo služila tudi kmečkemu turizmu

Matija Petrin se seveda pri opravljanju najrazličnejših funkcij sooča in spopada tudi z mnogimi drugimi problemi. Tu je na prvem mestu onesnaževanje okolja. Sam pravi, da bi morali največji onesnaževalci nekaj denarja vrniti nazaj v naravo, ne pa da mora vse posledice trpeti narava, s prebivalci in kmetijstvom vred. **»Drvimo v stanje, ko bomo dokončno zastrupili sami sebe. Povsod se o tem pogovarjamo, opozarjamo, sklepamo, iz vsega skupaj pa toliko kot nič. Ne vem zakaj naši oblastniki vse to še kar naprej dopuščajo. Na telje strugi je bilo nekdaj 7 žag, danes bi lahko bilo 7 malih elektrarn. Zakaj ne izkoristimo tolikšnih vodnih virov in se raje zastrupljamo?«**

Ko se razvname je težko slediti vsem njegovim besedam, trdi pa, da mora končno prevladati pravo gospodarjenje, da naj gospodarstvo vodijo gospodarstveniki ne pa politiki. Veliko pričakuje od nove vlade, **»če ji bodo le pustili uresničiti njene usmeritve.«**

j. p.

Od 1. julija dalje

Obvezne čelade za voznike koles z motorjem

Znano je, da so v cestnem prometu poleg pešcev in kolesarjev zelo ogroženi tudi vozniki motornih koles in koles z motorjem. Statistika nezgod kaže, da so tudi posledice pri teh udeležencih v cestnem prometu najhujše. Zato je povsem na mestu, da morajo imeti vozniki motornih koles in njihovi sopotniki zaščitno čelado. Lani je izšel zvezni zakon o temeljih varnosti v cestnem prometu, v katerem člen 100 predpisuje obvezno uporabo varnostne čelade tudi za voznike in njihove sopotnike na kolesih z motorjem. V omenjenem členu je med drugim zapisano: »Voznik motornega kolesa ali kolesa z motorjem in oseba, ki se vozi na teh vozilih, morajo imeti na glavi med vožnjo na cesti varnostno čelado.« Kršitelji omenjenega predpisa bodo od 1. julija tega leta dalje tudi kaznovani. Za izvajanje tega določila so poleg voznikov koles z motorjem, ko gre za mladoletne osebe, odgovorni tudi njihovi starši oziroma skrbniki. Seveda so za neupoštevanje omenjenega predpisa tudi primerne kazni. Te so od 20.000 dinarjev, kadar gre za neposredno nevarnost drugega ali za prometno nezgodo, pa je lahko kršitelj kaznovan do 200.000 dinarjev, oziroma z zaporno kaznijo do 60 dni.

Kako bodo z veljavnostjo omenjenega določila o obvezni uporabi varnostne čelade ukrepali delavci milice smo povprašali pomočnika komandirja Postaje milice Velenje **Matjaža Kselmana.** Povedal je, da je obvezna uporaba varnostne čelade prispevek k še večji varnosti v cestnem prometu. »Zato **priporočam, da se tega vozniki** koles z motorjem zavedajo in čelado uporabljajo, ne zgolj zato, ker zakon tako predpisuje, predvsem gre za varnost vsakega posameznika. CV Titovem Velenju je kar precej mladih voznikov koles z motorjem. Tudi posledice nezgod, ki so se zgodile pri teh udeležencih, so hude, tudi zato, ker niso imeli čelade, kajti glava je pri njih najbolj izpostavljena. Seveda po 1. juliju voznikov koles z motorjem ne bomo več opozarjali. To smo delali doslej, poslej pa bomo kršitelje mandatno kaznovali.

In kaj menijo mladi vozniki koles z motorjem? Dva od njih, ki sta se vozila še brez varnostne čelade, sta povedala takole.

Boris Lorger

Zoran Goršek

Boris Lorger, dijak CSŠ, doma iz Totovega Velenja: »Pred dvema letoma sem si s pomočjo staršev kupil kolo z motorjem. Ko bo pričel veljati zakon o uporabi čelade, jo bom tudi nosil. Čelado mi je kupila mama, menim pa, da je to kar precejšen strošek za mlade, kajti čelade so zelo drage. Ali je potrebna? Je, saj zlasti pri padcu lahko prepreči najhujše. Že sam sem na svoji koži skusil, ko me je zadel avto, na srečo pa sem jo dobro odnesel.«

Zoran Goršek, dijak CSŠ, doma iz Raven pri Šoštanju: »Kolo z motorjem mi je kupil oče pred enim letom. Čelade še nimam, bom pa jo kupil. Da jo bo potrebno po 1. juliju uporabljati, sem zvedel iz časopisa. Mislim, da so varnostne čelade predrage in si jih bomo mladi težko kupili, razen če bodo to storili starši. Bojim se, da se pri nošenju varnostne čelade zmanjša pregled med vožnjo in se slabše sliši. Kljub vsemu pa menim, da je čelada po vseh dosedanjih izkušnjah za voznike koles z motorjem nujno potrebna.«

Zapišimo, da v Titovem Velenju čelade prodajajo v trgovinah z avtomobilskimi deli, v Standardu, na bencinskih črpalkah ter v Veplasovi industrijski prodajalni. Žal so cenejše čelade že pokupili, na zalogi so le še dražje. Sicer pa so cene od 900.000 do 2.000.000 dinarjev domače proizvodnje.

B. Mugerle

nica novica

t: cene ali plače?

čakov, (lani 4070 dinarjev), 15 tisočakov (lani 4000) in e številke se letos vrtijo cene a lubenice, slive, marelice, m ko so imele najvišjo ceno e — 25 tisočakov je bilo treba i teden odšteti za kilogram.

aj pa zelenjava? Paradižnik je set tisočakov (lani 2400 pa je pombo — zaradi cene še vedeva), kilogram čebule velja inarjev (1500 lani), ista cena je ati, kumare ponujajo po deset ov (lani 1500 dinarjev), stročji o 15.000 dinarjev (lani petkrat krompir 7.000 dinarjev (lani paprika 30.000, dobite pa jo tu-5.000 — torej le poglejte (lani inarjev). Mislim pa, da je cena realno« padala v primerjavi z n letom, kajti na tržnici so mi vili, da stane kilogram 15 tiso-lani pa je bil že po osem tiso-

cer pa lahko v teh dneh sreča-tržnici tudi kakšnega zanimive-dajalca. Tak je bil prejšnjič **Lešnik,** ki je Velenjčanom ponujal ptujske višnje in rdeči ribez — ob prvem je bil listek 13 tisočakov, ob drugem 14 tisočakov. Zakaj ptujske? Ker jih je pripeljal s Ptuja!

Pravzaprav mu je pripeljal oče, domač pridelek, sam jih je le prodajal.

Matej nam je zaupal, da ga bo za to oče nagradil, in da si bo z denarjem privoščil kaj med počitnicami. Matej je še osnovnošolec in kot kaže tudi njim denar še kako prav pride. Samo dopoldan, tam po deveti uri prejšnjo sredo, Matej z zanimanjem Velenjčanov za ribez in višnje ni bil najbolj zadovoljen, a želimo mu, da je prodal vse.

Na velenjski tržnici je vse krasno. To veste. Meni niso všeč le cene.

Vse drugo je pa res lepo. A cene so žalostne tudi drugje. Ali pa plače?

Kdo bi vedel?

M. Krstič-Planinc

privablja, cene odbijajo

7. SREČANJE OKTETOV

— Letošnje srečanje oktetov je bilo 30. junija v glasbeni šoli, nastopili pa so pevci Šaleškega okteta Šoštanj, oktet Tosama Domžale, oktet Studenček iz Ostrožnega pri Celju, Zagorski oktet iz Zagorja ob Savi, Ljutomerski oktet in Rudarski oktet iz Titovega Velenja, ki letos praznuje 10-letnico obstoja. Pevci so s tem srečanjem obeležili 3. julij — praznik rudarjev. V prvem delu je vsak oktet zapel po tri pesmi, v drugem, ki je novost, pa so vsi okteti skupaj zapeli deset pesmi, poslastica vsega pa je bila Tritsch-tratsch polka, ki so jo enkratno izvedli zagorski pevci in poželi aplavz polne dvorane. Na posnetku so pevci vseh oktetov v skupnem nastopu pod vodstvom Cirila Vrtačnika. (L. O.)

Slovesni koncert ob 70-letnici Rudarske godbe

Čestitka za častitljivi jubilej in SREČNO na Nizozemsko

Zelo slavnostno je bilo v soboto zvečer v domu kulture pred polno dvorano obiskovalcev. Vsi so prisrčno zaploskali velenjski Rudarski godbi na slavnostnem koncertu ob njeni častitljivi starosti — sedmih desetletjih zelo, zelo plodnega dela in uspehov. Največje so si naši godbeniki priigrali prav v zadnjem desetletju, leta 1978 in 1981, ko so dvakrat sodelovali na svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrov na Nizozemskem in se domov vrnili z najbolj žlahtno medaljo.

Jubilejni koncert rudarske godbe je imel dva dela. Najprej so pod dirigentsko palico njihovega kapelnika in magistra Ivana Marina zaigrali obvezno skladbo tekmovalnega programa letošnjega svetovnega prvenstva, ki traja kar 17 minut, v nadaljevanju pa še skladbo, ki jo je od štirih predlaganih izbrala komisija. Ti dve skladbi bodo naši fantje skušali enako dobro zaigrati tudi sredi julija na svojem tretjem nastopu na svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrov.

V nadaljevanju koncerta pa so godbeniki zaigrali nekaj malce lažjih skladb. Z jubilejnim koncertom so godbeniki navdušili polno dvorano, seveda pa bodo 13. julija, ko bodo odpotovali na Nizozemsko v mesto Kerkrade, kjer bo svetovno prvenstvo, še malce pilili. Zanje bodo — po besedah dirigenta — preostali dnevi do odhoda še zelo naporni.

Razumljivo je, da si fantje tudi ob svojem tretjem nastopu želijo največ. Enako, kar najbolj uspešen nastop so jim zaželeli tudi vsi, ki so se zbrali na njihovem slavnostnem večeru zavedujoč se, da bi bila tudi morda manj žlahtna medalja izjemen uspeh glede na to, da je pihalni orkester zelo pomlajen (približno šest odstotkov je v njem mladih), in da bo to zanje prvi nastop na tako pomembnem tekmovanju.

Še nekaj je treba omeniti. Na sobotnem prazničnem jubileju so se godbeniki prisrčno zahvalili Avgustu Terglavu za 10-letno skrbno in dobro predsednikovanje godbi. To delo sedaj čaka magistra Franca Žerdina, novega predsednika.

Godbi tudi naše iskrene čestitke za sedem desetletij in srečno na Nizozemskem. *(vos)*

Mnogo čestitk so prejeli ob častitljivi 70-letnici in ob svoji mladosti, saj je orkester zelo pomlajen.

Obnovitveni načrt starega mestnega jedra

Naj Šoštanj spet postane mesto

Na velenjskem Zavodu za urbanizem so prejšnji teden prvič javno predstavili ureditveni načrt Šoštanja, projekt revitalizacije starega mestnega jedra, ki so ga izdelali po naročilu Rekove delovne organizacije Rudnik lignita Velenje. Nalogo sta po mnenju tistih, ki so se predstavitve udeležili, med drugim so bili prisotni glavni uporabniki prostora, predstavniki delovnih organizacij, uspešno opravila diplomirana inženirja arhitekta **Marko Vučina** in **Edvard Vučina**. To je bila prva javna predstavitev projekta, sledilo jih bo več, med drugim že v začetku avgusta Šoštanjčanom, da bodo seznanjeni, kaj se s krajem dogaja. Že danes so prepričani, da jih s projektom niso razočarali. Osnovno sporočilo projekta bi lahko strnili v stavek — naj Šoštanj spet postane mesto.

K obsežnemu delu so na Zavodu za urbanizem pristopili že pred tremi leti. Pristop je bil interdisciplinaren, sodelovali so sociologi, geografi, psihologi, predvsem pa arhitekti, urbanisti, ki so skušali osnovne želje krajanov, da mesto postane spet živo, uresničiti. Sodbo o tem kako jim je uspelo, pa prepuščajo Šoštanjčanom.

»Osnovno vodilo pri revitalizaciji starega mestnega jedra, pri prenovi torej, je poudariti kakovosti zelo starega mesta Šoštanj,« pravita avtorja projekta. »Predvsem njegove glavne značilnosti — Pusti grad nad Šoštanjem, graščino in cerkev Sv. Mohorja. Te tri prostorske dominante, ki bi jim lahko dodali še mestno hišo, so kraljevale v Šoštanju preko vse zgodovine. In te dominante smo hoteli ohraniti in jim dati še dodatno urbanistično moč. Vse novogradnje bi se tem bistvenim značilnostim, ki Šoštanju dajejo značaj, morale podrediti.«

Če hoče mesto spet postati mesto, mu je treba dati vsebino. Središče Šoštanja je bil vedno Glavni trg, danes trg bratov Mravljakov. To funkcijo mu je po vojni sicer skušal jemati Trg Svobode s svojo zasnovo in arhitekturo. **»Vendar so moderna dokazovanja v arhitekturi, urbanizmu dokazala, da starega mestnega jedra ne moremo kar tako zanikati, nasprotno, ponovno mu je treba dati veljavo, ki mu gre,«** pravi Marko Vučina. **»Če pa to hočemo, potem moramo trg bratov Mravljakov približati krajanom, da bodo imeli tem kaj početi.«** To početje pomeni: v pritličju postaviti lokale, manjše trgovinice . . . tisto pač, kar si krajani želijo in kar je bilo jasno čitljivo iz mnogih anket, ki so jih pripravljalci projekta naredili med prebivalci.

Trg bratov Mravljakov je končna vizija celotnega načrta in njegova osrednja točka. **»Ko rečem trg, mislim na vse stavbe na trgu, njegovo vsebinsko prenovo, na njegovo zunanjo prenovo in tudi na opremo uličnega prostora: zaprtje trga za promet, tlakovanje vseh površin z različno obdelavo in na detajle opreme kot so svetilke, klopi . . . Posebno zanimivi so trije detajli, ki nosijo s seboj zgodovinsko sporočilo. Najbolj znana je statua Marije, ki je nekoč označevala mejo poplave. Mi jo vračamo na trg iz muzeja na velenjskem gradu, kjer jo hranijo. Tu je vodnjak, ki ga mislimo spet postaviti tja, kjer je stal in portal, ki simbolično oznanja, nakazuje vrata v staro mestno jedro,«** pravi Edvard Vučina.

Celoten projekt Šoštanja predstavlja dolgoročno vizijo razvoja kraja. **»To ni slika, ki jo je treba zgraditi že jutri,«** poudarja Edvard Vučina, **»ampak se bo prilagajala sprotnim potrebam investitorstva in drugim dejavnikom.«** S tem dokumentom je začrtana pot, sestavlja jo mozaik posegov v prostor, opredeljena je prenova slehernega objekta, vse skupaj pa sledi cilju, ki ga projekt predstavlja. Na potezi so investitorji. **»Upam si trditi, da brez celovitega pristopa k prenovi, lahko tak ureditveni načrt, ki je bil narejen s srcem, zaide v stranpota,«** pravi Marko Vučina. To pa ne želijo, raje bi, da bi našli koga, ki bo nad projektom bedel. Podobno kot nad podobo mariborskega Lenta bdi skupina uglednih arhitektov.

M. Krstič-Planinc

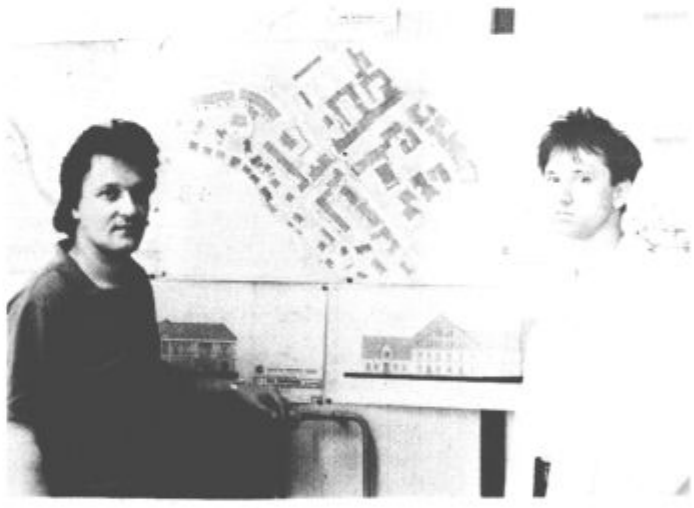

Arhitekta Marko Vučina in Edvard Vučina sta prejšnji teden prvič javnosti predstavila ureditveni načrt Šoštanja, obnovo starega mestnega jedra. Predstavila pa ga bosta v začetku avgusta tudi Šoštanjčanom.

POLETNE KULTURNE PRIREDITVE TITOVO VELENJE

GLASBA GLENN MILLERJA

V petek, 7. julija, ob 20.30, bo na prireditvenem prostoru pred velenjsko Namo koncert plesnozabavnega ansambla ŽABE iz Celja. Ta ansambel, ki igra pretežno glasbo šestdesetih let, se bo predstavil tudi z melodijami Glenn Millerja, Bojana Adamiča in drugih. Solist bo dr. Jože Završnik.

Ob18.00 bodo Žabe igrale tudi na Kardeljevem trgu pred Zelenim barom.

KONCERT NAJBOLJŠEGA HARMONIKAŠA

V okviru koncertov na velenjskem gradu se bo v soboto, 8. julija, ob 20.30, predstavil profesor Franc ŽIBERT, doma in v tujini uveljavljeni interpret. Študij harmonike je dokončal na Visoki šoli za glasbo v Trossingenu, pri znanem pedagogu prof. Hugu Nothu. Leta 1972 in 1973 je na tekmovanju v Puli prejel prvi nagradi. S svojim koncertantnim delom nenehno spodbuja nastajanje novih izvirnih del za harmoniko, ki jih največkrat tudi sam prvič izvaja.

Žibertov koncert bo prvi samostojni koncert kakega harmonikarskega koncertanta v Titovem Velenju. Vljudno vabljeni!

Na sporedu bodo skladbe za harmoniko, ki so jih napisali François Couperin, Domenico Scarlatti, Pavel Šivic, Toshio Hosokava, Vojislav Ivanović in Ole Schmidt.

REVIJA NAJBOLJŠIH SLOVENSKIH CITRARJEV

V počastitev 90-letnice Božidarja Jakca bo v petek, 14. julija, ob 19.30, na prireditvenem prostoru pred velenjsko Namo revija najbolj znanih in najboljših slovenskih citrarjev. Citre so tudi po njihovi zaslugi ponovno postale popularni instrument, ki se ga lahko učite tudi v glasbeni šoli. Sodelovanje na tej zanimivi prireditvi so potrdili: Miha Dolžan, Karli Gradišnik, Cita Galič, Rado Kokalj, Miran Kozole, Tomaž Plahutnik, Ivan Čuješ in še drugi.

OBISKI V DRUGIH KULTURNIH SREDIŠČIH

Obisk opere **Aida** v Veroni v juliju in avgustu 1989 je razprodan. Lahko pa se prijavite še za obisk koncerta **Stefana Milenkoviča**, violina in Lidije Kajnaco, klavir, ki bo dne 16. avgusta v Ljubljani. Cena aranžmana cca 200.000 din.

Svetovno čudo, **Dunajski pojoči dečki**, bodo dne 26. avgusta, nastopili v Cankarjevem domu v Ljubljani. Tudi za obisk tega koncerta se lahko prijavite v Kulturnem centru Ivan Napotnik. Cena aranžmana cca 200.000 din. Pohitite s prijavami. Telefon 853-574, dom kulture, Titov trg 4/1.

Iz muzeja Velenje

Zgodilo se je . . .

6. JULIJA

LETA 1882

Slovenski gospodar, ki je pozorno spremljal dejavnosti slovenskih čitalnic, je poročal tudi o novi čitalnici v Šoštanju:

»Iz Šoštanja se nam poroča, da se je svečanost nove čitalnice vršila v najlepšem redu, več kakor 1000 ljudi bilo je navzočih. Več prihodnjič.«

O pomembnosti dogodka za Šoštanj oziroma za celotno Šaleško dolino nam priča že število navzočih ob otvoritvi čitalnice, saj se je otvoritve udeležilo precej več ljudi kot jih je v tem času živelo v Šoštanju (Šoštanj je ob popisu prebivalstva leta 1880 štel 734 oseb, celotna Šaleška dolina pa 10.183 oseb).

LETA 1883

Šoštanjski svečar, gospod Kern, ki je bil v eni prejšnjih številk Slovenskega gospodarja obtožen sodelovanja z nemškim »šulferajnom«, je v sedemindvajseti številki Slovenskega gospodarja, ki je izšla na ta dan, že drugič objavil demanti te novice:

»Iz Šoštanja nam piše g. Kern svečar objaviti, da ni on ud zloglasnega nemškega »šulferajna« in se sploh z nobenim dejanjem ni udeležil. Prav!«

LETA 1884

Slovenski gospodar je objavil tudi krajšo novico o težavah z vremenom v Paki pri Velenju:

»Strahovita toča je 6. t. m. sekala v gornjem in spodnjem Doliču, Kozjaku, Paki in Tolstem vrhu slov. graškega okraja.«

Muhavost vremena je torej edino, kar je tudi po sto letih ostalo nespremenjeno.

LETA 1935

6. julija leta 1935 je pričelo nad tristo delavcev Woschaggove tovarne usnja stavkati. Delavci so zahtevali zvišanje plač za 15 ×, za nadurno delo pa za 50 × večjo mezdo. Zahtevali pa so tudi sklenitev kolektivne pogodbe. Stavko je skušala uprava podjetja zlomiti s stavkokazi, a ji to ni uspelo. Stavkajočim delavcem so pomagali kmetje in obrtniki, proti stavkokazom so nastopali delavska mladina ter dijaki in študentje. Na zahtevo banske uprave so se četrti dan stavke pričela pogajanja med predstavniki delavcev in podjetja, ki so se končala s kompromisom. Uprava podjetja se je obvezala, da bo točno izvajala določila zakona o zaščiti delavcev, zlasti glede plačevanja nadurnega dela s 50 × povišanjem in določbe o delavskih zaupnikih ter da bo upoštevala določila obrtnega zakona. Podjetje se je tudi obvezalo, da ne bo izvajalo represalij nad delavci ter da bo sprejelo vse delavce nazaj na njihova delovna mesta. Po sklenitvi sporazuma so delavci 11. julija 1935 pričeli delati in stavka je bila končana z delnim uspehom za delavce. Dne 22. februarja 1936 pa je uprava podjetja začasno ustavila obratovanje ter odpustila tristo delavcev. Do tega ukrepa je prišlo delno zaradi težavnega položaja, v katerem se je znašla usnjarska industrija, poleg tega se je uprava s tem ukrepom hotela znebiti revolucionarnih in zavednih delavcev, ki potem, ko je začela tovarna v začetku marca zopet obratovati, niso bili ponovno sprejeti na delo. Delavci se temu niso uprli s stavko, kot je bilo to sklenjeno julija 1935.

Stavka v šoštanjski tovarni usnja je bila poleg stavke delavcev, ki so bili zaposleni pri izgradnji ceste Šoštanj—Šentvid—Črna, zadnja stavka v Šaleški dolini pred drugo svetovno vojno.

LETA 1956

V Celjskem tedniku je bil objavljen članek z naslovom »Paški Kozjak vabi«:

»Naravne lepote Paškega Kozjaka, posebno znanega iz borb 14. divizije, so že marsikaterega gornika privabile, da se je po prvem obisku ponovno vrnil v ta kraj. Iz najvišjega vrha Špika (1063 m) se nudi obiskovalcem prekrasen razgled vseskozi do Grintovca, Zagreba, Pohorja in še daleč v sosednjo Avstrijo. V kratkem nameravajo zgraditi tu še razgledni stolp, ki bo razgled še močno povečal.

Planinsko društvo Velenje je tik pod vrhom zgradilo novo planinsko kočo, ki je celo leto dobro oskrbovana. Sedaj jo nameravajo še dvigniti za eno nadstropje, da bodo tako pridobili še potreben prostor za ležišča. Dostop do te planinske postojanke je prav lahek: do železniške postaje Paka z vlakom, avtom ali kolesom, od koder je le dobra ura hoda po lepi planinski poti. Že sedanji obisk dokazuje, da je postal Paški Kozjak privlačna izletniška točka, predvsem za enodnevne izlete.«

Paški Kozjak je torej bil in je še vedno ostal privlačna izletniška točka za mnoge Velenjčane, pa tudi za prebivalce ostalih krajev tega dela Slovenije.

LETA 1967

Pregled novic iz Šaleške doline bomo zaključili z novico iz Šoštanja, ki je bila objavljena v mariborskem Večeru z naslovom »Nova turistična poslovalnica«:

»Izletnik Celje bo odprl blizu železniške postaje v Šoštanju novo avtobusno postajo. V paviljonu te zgradbe bodo v teh dneh odprli še turistično poslovalnico in tako bo Izletnik svoje turistične storitve še bolj približal Šoštanjčanom.«

Turistične storitve so se Šoštanjčanom žal medtem že zopet odmaknile, kajti turistične poslovalnice v Šoštanju ni več.

Damijan Kljajič

Jedki epigrami Igorja Torkarja

Pretekli petek je bilo v knjižnici Kulturnega centra Ivan Napotnik zanimivo srečanje s pomembnimi literarnimi ustvarjalci, avtorji knjig, ki jih v Gorenju najraje berejo. Sodelovali so: Tone Partljič, Tone Pavček, Tone Kuntner, Ivan Minatti, Ervin Fritz in Igor Torkar. Vsak izmed povabljenih se je predstavil tudi sam, srečanje pa je zaključil Igor Torkar z anekdoto:

»Pred časom sem kot Zlatoust pisal satire in nekoč se je slavni Toporišič spravil name tudi z epigramom. Napisal je, da bo treba Zlatousta enkrat dati čez koleno in ga s toporiščem po sedišču. Sem rekel: Fant, ti si se pa sedaj strokovno ujel. Šel sem gledat v Pleteršnikov slovar, da sem bil ja siguren. Namreč Slovenci pravimo riti — rit. V redkih primerih uporabljamo besedo sedalo, nikdar pa ne sedišče. Sedišče je plošča, kjer se da sedeti. In jaz sem mu vrnil epigram in odtakrat se ni nikoli več oglasil. Njegovi študentje so mu v predavalnici napisali moj vrnjeni epigram na tablo. Napisal sem mu namreč:

Šele takrat te spet bom s toporiščem,
ko ti uspelo prdnit bo s sediščem.

Poleg tega je Torkar povedal tudi nekaj novih epigramov:

Igor TORKAR: EPIGRAMI

MLADI PESNIK O KRUHU

Nam dal na znanje je pesnikov duh:
zdaj jemo sanje in sanjamo kruh.

O ZNANI STALINISTIČNI PTICI UJEDI

Kragulj, ti znan si ostrokljuni klavec,
zaman poskušaš peti nam kot slavec.
Učijo že osnovnošolske vede:
pojo le ptice pevke, ne ujede!

SODOBNA NARODNA PESMICA

Kaj ti je partija,
da si tak žalostna?
Kaj mi je nič mi ni,
Stanovnik me skrbi.

VELESRBOM V SPOMINSKO KNJIGO

Zdaj z Velesrbije tako,
da srbski kupus hvalijo,
klobase kranjske pa jedo.

DOPOLNITEV LEPE MISLI

Povedala učiteljska je glava:
človeku res ne more sreče dati,
ne naša partija in ne država.
Drži!
A zmore jo preprečevati . . .

Škale — vaška olimpiada

Bilo je vsega — tudi padcev iz sedla

Če je prireditev privlačna, se ni treba bati za obisk. Vaška olimpiada v Škalah si je ta sloves že pridobila. Tudi na nedeljski, že peti zapovrstjo, se je zbralo veliko krajanov, od blizu in daleč. Prišli pa so tudi obiskovalci izven občine.

Tokrat se je olimpiada začela zelo zgodaj, že ob 12. uri, ko nekateri še h kosilu niso sedli. Za tako zgodnji začetek pa so se marljivi organizatorji, TVD Partizan, odločili, ker je bil program zelo pester in zanimiv. No, pa tudi dolg. Začeli so z vaškimi igrami med posameznimi krajevnimi skupnostmi, kjer so morali tekmovalci in tekmovalke pokazati obilo spretnosti, pa tudi znanja. Še bolj kot lani so bili gledalci navdušeni nad konjskimi dirkami. Na tokratni olimpiadi so videli dve vrsti dirk. Eno s kmečkimi konji, in drugo s pravimi galopskimi. Po dirki kmečkih konjev bi skorajda spremenili mišljenje, da konji niso — ampak da so zelo trmaste živali. Nekateri kmetje, lastniki so se med dirko bolj namučili kot njihovi štirinožni prijatelji. Tu in tam je kakšen zletel s sedla, a se ni zgodilo nič hudega, gledalci pa so še bolj uživali. Za dirko pa je bilo tisto, kar je na letošnjo olimpiado pritegnilo večino gledalcev — prikaz prave kmečke ohceti, šranganja in vse ceremonije, ki je včasih sodila, ponekod pa jo ohranjajo še danes, k temu za mnoge najlepšemu, najpomembnejšemu dogodku v življenju. To ni bila sicer ohcet v pravem pomenu besede, le poskusna, saj so se pari menda poročili že dan poprej. Če je poskus uspel, in upamo, da je, bomo na naslednji olimpiadi verjetno videli tudi pravo uradno poroko. Tokrat je poročeval župan nekdanje občine Škale. Da bo že naslednjič poroka prava in morda s še več pari, pa seveda napoveduje kdo drug kot agilni predsednik tamkajšnjega TVD Partizana Herman Arlič.

Skratka, to je bila nova privabljiva prireditev v Škalah, nad katero so bili zelo zadovoljni obiskovalci, ki jih je bilo resnično zelo veliko. Še bolj pa prireditelji. Pivo so točili kot med in komajda se je prireditev začela, sredi popoldneva, je menda že pošla zaloga dva tisoč steklenic. Pa so hitro pripeljali drugo in verjetno se sedaj smehlja tudi blagajnik. Prišel je nov kupček za telovadnico, ki prav zaradi pomanjkanja denarja ob nedavni otvoritvi novega vaškega središča še ni bila nared.

Nekaj posnetkov na hitro je opravil Stane Vovk.

Rečica ob Savinji

Tudi v enajsto privlačno

Na Rečici ob Savinji so konec prejšnjega tedna uspešno spravili pod streho že enajsto po vrsti vaško olimpiado. To morda ni najbolj primerno ime za to kulturno, športno in zabavno prireditev, za vaške igre, ki se jih udeležujejo ekipe zaselkov te krajevne skupnosti, ki ima ob športnem in razvedrilnem pomenu zlasti namen združiti vse prebivalce in utrditi medsebojno sodelovanje.

Pričeli so v petek zvečer, ko so v osnovni šoli odprli razstavo likovnih del Milice Zupan iz Mozirja, nato pa nadaljevali s prireditvijo pod vaško lipo, ki so jo tokrat s svojim nastopom obogatili člani domače folklorne skupine, citraš Karli Gradišnik in člani bande Kociper – Baranja iz Prekmurja. Dovolj užitkov in razvedrila je bilo pod lipo za zares številne obiskovalce. Soboto so namenili športu. Dekleta so se pomerila na turnirju v malem nogometu, domači teniški igralci, pravniki iz Ljubljane in klub Levallois iz Francije pa na teniškem turnirju.

Višek prireditve so bile seveda igre v nedeljo. Nastopilo je šest ekip iz posameznih zaselkov, bodrilo pa jih je veliko krajanov in drugih obiskovalcev. Zagrizenih bojev, športnega užitka in smeha zares ni manjkalo, bilo je to znova prijetno popoldne na Rečici, ki mu je za nameček ustreglo še vreme. Iger je bilo precej. Ob vsakoletnih kot so vlečenje vrvi, sestavljanje slike trga Rečice in malega nogometa z vratarji v žakljih in dvema dekletoma v ekipi, do ostalih, ki jih vsako leto posebej pripravljajo. Letos je bilo to sestavljanje kmečkega voza, nošenje z vodo napolnjenega škafa na glavi in med ovirami, nežni spol je iz velikega čebra napolnjenega z vodo z ustmi »nabiral« jabolka, posebej zanimivo pa je bilo cepljenje tresk. To je star kmečki običaj, tresk pa niso cepili za podžiganje, ampak so jih porabili za razsvetljavo. To opravilo so prikazali, seveda ob tem tudi tekmovali, na izvirni kmečki napravi, vse skupaj pa je vzbudilo veliko zanimanja. Tudi zaradi tega so se prireditelji odločili, da bodo v prihodnje še bolj kot doslej skrbeli za ohranjanje nekdanjih kmečkih opravil. Prepričani smo, da jim bo to tudi uspevalo.

Zanimiva zadeva — ugrizniti »kislo« jabolko v polnem čebru vode

Znova so bili prepričljivo najboljši tekmovalci Pobrežij v ličnih oblačilih s privlačnim napisom »Pobrežje — moja vas«, ki so lani že drugič prejeli pokal v trajno last za tri zaporedne zmage, letos pa so z njim krenili v naslednje triletno obdobje. Druga je bila Spodnja Rečica, tretja Rečica, četrte Poljane, pete Homce in šeste Varpolje. Vaške igre s spremljajočimi prireditvami so uspele, doživetij, razvedrila in športa je bilo dovolj in naj bo tudi v prihodnje tako.

J. P.

Nepremagljivi Pobrežani na zmagoslavni vožnji. Cepljenje tresk — staro kmečko opravilo in zanimiva popestritev

Vaške igre 89

Zadovoljstvo gledalcev in tekmovalcev

Zabijanje žeblja ni bilo enostavno opravilo

Mi se že ne damo

Zmagovalci — ekipa Paške vasi

Kar malce razočarani so bili krajani Šmartnega ob Paki in njegove okolice prvo nedeljo v mesecu juniju, ko je organizator zaradi muhastega vremena preložil vaške igre. So pa zato bili toliko bolj zadovoljni vsi, ki so se zbrali pri vrtcu v tem kraju, teh pa ni bilo malo, to nedeljo. Zabavali so se tekmovalci, ki so preiskušali svoje spretnosti v raznio športno, šaljivih igrah kot tudi obiskovalci.

Zanimive so bile prav vse igre, od metanja pikada, tudi zabijanje žebljev v tnalo ni bilo enostavno opravilo, košarka z vedri, lovljenje rib do veselega gasilca. Moči, spretnosti so bile med ekipami dokaj enakomerno porazdeljene, zato je bilo treba na zmagovalca počakati vse do zadnje igre vlečenja vrvi. Ni je zastonj že organizator označil kot najbolj zanimiva in razburljiva, ampak so to potrdili tudi tekmovalci sami. Pošteno so vlekli vsak na svojo stran, iztisnili vse iz sebe, da bi bili ja najboljši in seveda s tem tudi najmočnejši. Ob koncu so bili to »silaki« Gorenjaa.

Za pestro in prijetno nedeljsko popoldne pa se niso trudili le tekmovalci, organizatorji, ampak tudi šmarški gledališčniki, folkloristi ter harmonikar Bednikov Slavč s svojo frajtonarico.

Lep pokal in zlato medaljo so tokrat osvojili tekmovalci Paške vasi, zbrali so 27 točk, le točko manj so imeli ob koncu tekmovanja predstavniki ekipe Rečica – Podgora, tretji pa so bili Gorenjčani.

Skratka, organizator — sekcija za rekreacijo pri TVD Partizan Šmartno ob Paki se je potrudil in škoda bi bilo, če bi le pri prvih vaških igrah ostalo. Že zaradi namena vaških iger združevanje krajanov — ne, da posebej ne omenjamo tekmovalcev in vseh, ki so si jih prišli ogledat. Če naj bi bila ta prireditev ena od preiskusov, koliko so krajani tretjega središča Šaleške doline pripravljeni sodelovati v prizadevanjih na področju turizma, potem so s svojo udeležbo na njih dokazali, da so. In to bi veljalo čimprej izkoristiti.

Odmev

Kaj pa, če bi se odgovornemu kaj zgodilo?

Pod gornjim naslovom sta v Našem času, dne 25. 5. 1989 Jože Srebotnik in Pepca Razbornik podala kritične ocene, o nekem osnutku prostorske ureditve, na območju Šmartna v Titovem Velenju.

Ker je s tem povezana ureditev prometnega režima, imam tudi jaz nekaj pripomb. Stanujem ob Stanetovi cesti, katero je Pepca Razbornik uvrstila med zelo dobre povezave s Konovim. Te njene ugotovitve pa so popolnoma nestrokovne. Očitno slabo pozna prometno problematiko.

Konovo ne potrebuje cestne povezave le za pešce, kolesarje in motoriste, ampak tudi cesto, ki bo tehnično odgovarjala za promet neomejene težine, hkrati za avtobuse.

Pepca Razbornik pravi: »Kakšna je enonomska logika ... rušenje skoraj novih stanovanjskih hiš. To ne delajo nikjer na svetu, pa so bogatejši od nas.

Tudi tranzitnih cest ne gradijo skozi naselja.« Ni tako!

Rušijo revni in bogati. Vzroki pa so različni: čisti ekonomski računi (tudi nebotičnike) strateški cilji, slabi urbanistični načrti itd.

Jaz se sprešujem, kakšna ekonomska logika pa je to, ko je KS Šmartno skupno z odgovornimi in soglasjem KS Desni breg in Stara vas, preusmerila tranzitni promet iz Kajuhove v dolžnini 100 m na Stanetovo cesto v dolžnini 1100 m?

Vsem institucijam, ki so o tem odločile, je bilo točno znano, da Stanetova cesta za to nima osnovnih pogojev!

Kar pa se tiče tranzitnih cest, sem prepričan, da ne bi našli države ali mesta kar s štirimi tranzitnimi cestami skozi mestno območje manjše od enega kvadratnega kilometra. S tem pa se ponaša le Titovo Velenje kot nekdaj simbol najbolj humane urbanizacije.

Samo Florjan
Stanetova 37
Titovo Velenje

Resnica ali neresnica

Ali se igra nadaljuje?

SKLEP:
Zbor združenega dela skupščine občine Velenje dne, 23. 5. 1989 ob 9. uri sprejema predlog Odloka o prenehanju lastninske pravice v kompleksu zazidalnega načrta Gaberke (izpis iz Občinskega delegata dne, 23. 6. 1989)

Zbor krajevne skupnosti skupščine občine Velenje istočasno zavzema stališče petih točk:

1. Koliko kmetij je zajetih v odlok o prenehanju lastninske pravice
2. Ali je ogrožena kogarkoli eksistenca
3. Dvorišča krajanov ... se ne bi smela nacionalizirati?
4. Ali je opravljen prostovoljen odkup zemlje?
5. Svet krajevne skupnosti Gaberke ni opravil svoje naloge in se ni pogovoril s svojimi krajani

Soglasno sta bila sprejeta naslednja sklepa zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Velenje

1. Predlog odloka o prenehanju lastninske pravice o kompleksu zazidalnega načrta Gaberke se ne sprejme in se ta točka dnevnega reda prenese na naslednjo skupščino.
2. Svet KS Gaberke naj opravi pogovor s prizadetimi krajani.

Izvlečki zapisnika zbora krajanov Gaberke dne, 18. 6. 1989 ob prisotnosti občinskih mož:

3. Da se obravnava predloga Odloka o razglasitvi oz. prenehanja lastninske pravice umakne iz dnevnih redov vseh sestankov, in da do razlastitev ne sme priti. (Zbor je ta sklep soglasno potrdil s ploskanjem)
4. Delegat KS v skupščini ne more biti in ne sme biti preglasovan o zadevah, ki se tičejo KS.
11. Oškodovancem rudarskih škod se ne sme ovirati gradnja v zazidalnem okolišu oz. obronkih KS neglede na izid sprejema odloka o lastninski pravici.

Presenetil me je odlok, ki ga je sprejel zbor združenega dela na svoji seji, vendar me je iznenadil klic telefona, enega izmed prisotnih delegatov zbora združenega dela, da ni bil sprejet sklep oz. potrjen odlok o razlastitvi, kot se navaja v zapisniku skupščinskega gradiva, marveč da zbor združenega dela zaradi nesoglasja krajanov in pristojnih občinskih organov rešitev predaja v zbor KS, ki pa morajo poročati na eni izmed naslednjih sej.

Sprašujem se: Ali se igra nadaljuje? Kje je resnica? Ali je možna predelava zapisnika? Kje so delegati, ki so zavzemali stališča? Če je resnica v tem, da ni bil sprejet predlog o razlastitvi, mar so lahko takšni ljudje na svojih delovnih mestih? Upam, da bodo delegati, ki so prisostvovali na zboru združenega dela na skupščini občine Velenje 23. 6. 1989 čitali ta članek in ugotavljali resnico ali neresnico, zaupanje in nezaupanje.

Na moje članke občinske ali krajevne birokracije in izkrivljena podoba našega kraja sem dobil številna pisma ljudi iz drugih krajev Velenja in sem spoznal, da ljudje čutijo in razmišljajo. Za razmislek navajam enega izmed pisem krajanke iz Kavč:

Vaš članek v »Našem času« me je ganil do solz. Sem otrok vojne roj. 1935. leta in marsikaj doživela v otroških letih. Vem, da je vas ta članek stal veliko truda in psihičnega napora, vendar je vse tako čustveno, resnično napisano, da bi le komu (tapravemu) kanilo na dušo in začel razmišljati kako nam malim ljudem krojijo življenje oziroma ti vzamejo najpomembnejše, to kar ljubiš in spoštuješ, ceniš. Želim vam, da ne bi bil trud zaman. Spomnim se še na Hrastovec — Škale, katerim delajo enako krivico.

Dragi bralci, delegati razmišljajte o tem pismu, morda boste našli svoje utrinke, svoje življenje, morda boste že jutri na isti poti ugotavljali resnico med neresnico, pravico in nepravico, ki nam je preprostim ljudem tako dragocena. V časopisu »Naš čas« sem zasledil, da se postopki razlastitve prenašajo na jesenski čas, ljudje imeli bomo dovolj časa za razmislek, da bomo svoje lastninske pravice, ki so nam ogrožene s tem odlokom branili. Zaščitimo svoje pravice, dvignimo roko in pokažimo s prstom tiste, ki nam hočejo krojiti usodo. Preprosti ljudje, razmišljamo in če je potrebno zberimo se ob kipu tov. Tita z geslom »tujega nočemo, svojega ne damo«.

Živimo v težki politični in gospodarski situaciji, ko sta obstoj in eksistenca malega človeka omejena. Zato bodimo odločni in ne dovolimo, da nam drugi krojijo usodo.

MATEVŽ PODVINŠEK

Krajevna skupnost Franca Leskoška Luke Pesje

7. julij — krajevni praznik

V spomin na dogodek, ko je bila v noči na 7. julij 1941 uspešno izvedena napisna akcija v Šaleški dolini, ki so jo izvedli komunisti in skojevci, največ jih je bilo iz Pesja, praznuje krajevna skupnost Franca Leskoška-Luke Pesje jutri, 7. julija, svoj krajevni praznik. S praznovanjem so pričeli že v torek, 4. julija, ko so bili na plastični skakalnici skoki. Jutri, v petek, bodo najprej mladi risali na asfalt, ob 19. uri pa bo v domu krajanov slavnostna seja skupščine krajevne skupnosti. V soboto ob 16. uri bo tradicionalni pohod ob spominskih obeležjih Pesja, praznovanje pa bodo sklenili 15. julija s tekmovanjem gasilskih desetin domačega društva in prosto zabavo.

V preteklosti so v krajevni skupnosti veliko naredili na posodabljanju cest, pri izgradnji kabelske televizije in na drugih področjih, še vedno pa jih močno pesti problem hrupa in prahu. Meritve hrupa, prahu in razpok na hišah, ki sta jih izvajala zavod za raziskavo materialaj Ljubljana in zavod za varstvo pri delu Maribor, so namreč pokazale, da je na nekaterih mestih v naselju Pesje hrup prekoračen, razpoke na hišah pa tolikšne, da za štiri hiše že delajo sanacijske projekte. Ker se zahteve KS Pesje za rešitev teh vprašanj, ki so jih predložili leta 1985 ob izgradnji Klasirnice RLV in deponije TEŠ niso uresničile, je komisija za varstvo okolja v KS Pesje vložila pri javnem pravobranilstvu Celje zahtevo za varstvo pravic krajevne skupnosti.

Med uspešno opravljenimi nalogami omenimo le nekatere. Od marca letos gledajo kabelsko televizijo tudi krajani Podgorja. Uspešno je potekala akcija »očistimo naš kraj« in za najbolj urejeno krajevno skupnost je Pesje prejelo prehodni pokal turističnega društva Velenje. Ko so obravnavali zazidalni načrt za objekt celjskega cestnega podjetja in Nivoja, so sklenili da na osnovi sedanje ekološke obremenitve ne dajo soglasja za gradnjo. Razgrnili in obravnavali so tudi ureditveni načrt za izgradnjo. Razgrnili in obravnavali so tudi ureditveni načrt za izgradnjo rekreacijskega prostora kjer je predvideno tudi otroško igrišče. Soglasje s pripombami so posredovali na SO Velenje.

S sredstvi samoprispevka so obnovili in asfaltirali cesto od Blagotinška do vodnih rezervoarjev v Podgorju in jo asfaltirali, od rezervoarjev do Enclovega vrha pa je cesta na novo posuta. Prav tako so obnovili in asfaltirali cesto za pokopališčem od Camleka do Škruba. Sredstva za obe cesti so prispevali krajani, ki ob njih prebivajo, komunalna skupnost, Vekos in sis za ceste. V teku je tudi priprava dokumentacije in zbiranje ponudb za rekonstrukcijo ceste Janka Vrabiča (makadamski del — Povšetov hrib). Do konca junija so izdelali še projekt javne razsvetljave. Izdelali so tudi predlog del in nalog za nov samoprispevek od aprila 1990 dalje. Ker drugega denarja ne bo in ga tudi ne pričakujejo, so se odločili za naloge, ki jih bodo lahko finančno pokrili le s samoprispevkom. Med te sodijo avtobusna postaja v Pesju, sanacija plazu v Podgorju, oprema doma, toplifikacija v Podgorju, cestna razsvetljava ter cesti Janka Vrabiča, Janka Ulriha in podaljšek Špeglove ceste. Ob koncu zapišimo, da so plan samoprispevka v Pesju 1985—90 v celoti uresničili, razen izgradnje otroškega igrišča, za katerega pa morajo dobiti ustrezna soglasja in finančna sredstva. *B. M.*

Ena od posodobljenih cest je tudi od Blagotinška do vodnih rezervoarjev

Kotalkanje

Tudi domači so se izkazali

Med številnimi prireditvami je bilo zadnje dni minulega tedna na mestnem kotalkališču v Titovem Velenju, pa zaradi dežja tudi v celjskem športnem parku, kotalkarska prireditev za pokal prijateljstva z udeležbo kotalkarjev Avstrije, Italije in Jugoslavije. Pokal so si letos prikotalkali tekmovalci ljubljanskega kluba Stanka Bloudka z 78 točkami, drugi so bili Domžalčani z 69 in tretji kotalkarji Rudarja iz Titovega Velenja s 53 točkami.

Rezultati: pionirke C: 1. Saša Slanc (Domžale),..9. Vesna Fece (Rudar); pionirke B: 1. Petra Švajger (S. Bloudek)..13. Špela Žibert (Rudar); pionirke A: 1. Simone Flitter (Avstrija)..6. Ines Vidović, 7. Mateja Podrzavnik (obe Rudar); pionirji B: Marko Špetič (Polet Opčine); pionirji A: 1. Jure Kovač (Olimpija); Mlajši mladinci: 1. Marko Štor (Rudar); mlajše mladinke: 1. Petra Klesnik (S. Bloudek) . . .od 5. do 8. mesta so se uvstile Tjaša Praznik, Tina Vizovišek, Bernarda Šlehta in Katja Šater (vse Rudar); mladinke: 1. Alenka Oven, 2. Mojca Novak (obe Rudar); mladinci: 1. Matej Šumnik (Rudar); člani: 1. Samo Kokorovec (Plet Opčine); članice: 1. Violeta Mordej (Olimpija).

Med tekmovalci je bil tudi Samo Kokorovec evropski prvak in eden boljših kotalkarjev na svetu (na sliki pred njim odlična Ovnova)

Modelarstvo

Ladjice iz treh držav

Velenjski klub Modelar je v soboto in nedeljo na Plevelovem jezeru uspešno pripravil mednarodno tekmovanje ladijskih modelarjev, ki je obenem štelo tudi za državno prvenstvo v razredih eksplozijskih in elektro motorjev. Nastopilo je 43 tekmovalcev iz Avstrije, Madžarske in domačih klubov iz Ljubljane, Zagreba, Beograda in Titovega Velenja. Tekmovali so v petih razredih FSR V in E ter vsi razredi FSR V skupaj v enourni vožnji za rudarsko svetilko. Velenjski modelarji se ob uspešno izvedeni prireditvi zahvaljujejo za pomoč delovnim organizacijam in zasebnikom, ki so s svojo pomočjo pripomogli k temu.

REZULTATI: FSR E-2 kg (mednarodna)/ 1. Makoru (Avstrija (30 krogov); FSR E-2 kg (državno prvenstvo): 1. Kraigher (Lj) (20), 3. Šalamon (TV) 18 krogov, 3. Šumnik (TV) 10; FSR E+2 kf (mednarodno) 18 krogov, 2. Šalamon 16, 3. Hilda Dobovičnik (oba TV) 14; FSR V-3,5 ccm: 1. Schäffwer (A) 65 krogov; FSR V-6,5 ccm: 1. Škoflek (TV) 59 krogov, 2. Vrhovnik (Lj) 54, Melanšek (TV) 45; FSR V-15 ccm: 1. Bielles (A) 59 krogov; tekmovanje za rudarsko svetilko v enourni vožnji za vse razrede FSR-V 1. Bielles (A) 102 kroga, 2. Žanko (Zg) 85, 3. Založnik (Lj) 72, 4. Borovac (Bg) 64; 5. Škoflek 51, 6. Vodončnik 48 krogov itd.

B. M.

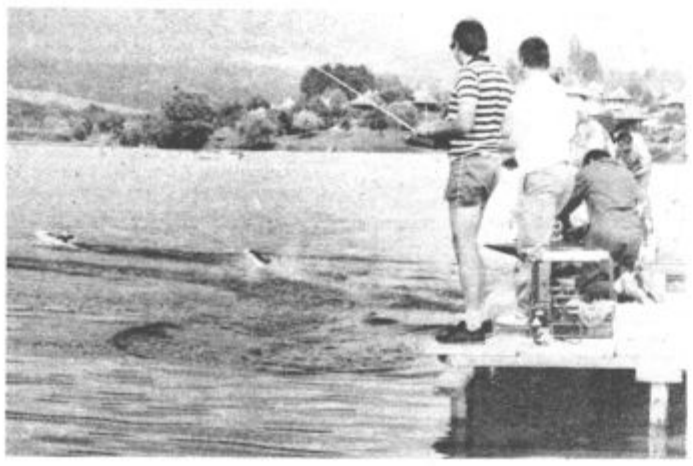

Kulturna skupnost Velenje

Češka folklora navdušila

V okviru poletnih prireditev Kulturnega centra Ivan Napotnik iz Titovega Velenja je v četrtek na ploščadi pred Veleblagovnico ljubljanske Name nastopila folklorna skupina Dopravar iz Bratislave.

Plesalci in plesalke, ki so v Slovenijo prišli na kmečko ohcet v Ljubljano so odplesali znamenite češke in slovaške plese. Tudi njihove pisane noše so bile prava paša za oči. Nič manj zanimivi niso bili glasbeniki, ki spremljajo to plesno skupino. Njihovo ozvirno igranje, tudi na posebne narodne instrumente, je navdušilo številne obiskovalce pred velenjsko Namo. Vsako izvedeno točko češkoslovaških umetnikov so obiskovalci navdušeno pozdravili z dolgotrajnim ploskanjem. Na kraju dodajmo, da si v teh poletnih mesecih, ko v našem mestu manjka prireditev, želimo še več podobnih nastopov. (B. M.)

VIDEO ČUK
VIDEOTEKA ČUK
Stari trg 11
izposoja najnovejših filmov in videorecorderjev

KINO

REDNI KINO VELENJE

Četrtek, 6. 7. ob 18. uri VOD SMRTI (PLATOON) — ameriški, vojni. Vloga: Tom Berenger

Petek, 7. 7. ob 18. in 20. uri NOČNA DIRKA — ameriški, akcijski. Vloga: Robert de Niro

Petek, 7. 7. ob 10. uri ter sobota in nedelja, 8. in 9. 7. ob 18. in 20. uri BEST SELLER — USPEŠNICA — ameriški, grozljivka. Vloga: James Woods

Ponedeljek, 10. 7. ob 10. in 18. uri VOZNIŠKO DOVOLJENJE — ameriški, komedija. Vloga: Richard Masur

Torek, 11. 7. ob 18. in 20. uri ter

sredo, 12. 7. ob 10., 18. in 20. uri ZALJUBLJENI POROTNIK — ameriški, komedija. Vloga: Bob Lewe

NOČNI KINO V REDNEM KINU

Četrtek, 6. 7. ob 20. uri ter

petek, 7. 7. in nedelja, 9. 7. ob 22. uri JACK IN JILL — ameriški, trda erotika. Vloga: Samantha Fox

Sobota, 8. 7. ob 22. uri ROJENA ZA LJUBEZEN — amer. trda erotika (VIDEO)

ZA VSE NOČNE PREDSTAVE OTROKOM IN MLADINI DO 18. LETA STAROSTI NE DOVOLIMO OGLEDA!

KINO ŠOŠTANJ

Sobota, 8. 7. ob 20. uri NOČNI KINO: JACK IN JILL — ameriški, trda erotika

Nedelja, 9. 7. ob 19. uri VOD SMRTI (PLATOON) — ameriški, vojni

Ponedeljek, 10. 7. ob 19. uri BEST SELLER — USPEŠNICA — ameriški, grozljivka

KINO ŠMARTNO OB PAKI

Petek, 7. 7. ob 20. uri VOD SMRTI (PLATOON) — ameriški, vojni

Nedelja, 9. 7. ob 20. uri NOČNI KINO: JACK IN JILL — ameriški, trda erotika

Torek, 11. 7. ob 20. uri BEST SELLER — USPEŠNICA — ameriški, grozljivka

KINO VELENJE SI PRIDRŽUJE PRAVICO DO SPREMEMBE PROGRAMA!

Radio Velenje

Oddajamo na ultrakratkovalovnem območju na frekvencah 88,9 (oddajnik Velenje) in 97,2 megaherca (oddajnik Plešivec). Naročila za vaše čestitke in pozdrave, obvestila, reklame, sprejemamo na upravi Centra za informiranje, propagando in založništvo na Foitovi 10 v Titovem Velenju. Informacije dobite po telefonu 855-450.

PETEK, 7. JULIJA: 15.00 Začete4k sporeda; 15.15 Od Hude luknje do Rinke; 15.30 Dogodki in odmevi (prenos osrednje informativne oddaje Radia Ljubljan); 16.10 Ekologi imajo besedo; 16.20 Za konec tedna; 17.00 Vaše čestitke in pozdravi; 17.30 V imenu Sove (oddaja, ki jo pripravlja Saleški študentski klub): 18.00 Vi izbirate, mi vrtimo.

NEDELJA, 9. JULIJA: 11.00 Začetek sporeda; 11.15 Od Hude luknje do Rinke; 11.25 Kdaj, kje, kaj; 11.30 Z mikrofonom med vami; 12.30 Konec opoldanskega javljanja; 14.45 Vaše čestitke in pozdravi

PONEDELJEK, 10. JULIJA: 15.00 Začetek sporeda; 15.15 Od Hude luknje do Rinke; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Minute z domačimi ansambli in poletno popoldne na Radio Velenje; 17.00 Ponedeljkov šport; 18.00 Novosti s področja zabavne glasbe

SREDA, 12. JULIJA: 15.00 Začetek sporeda; 15.15 Od Hude luknje do Rinke; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poletno popoldne; 18.00 Novosti na področju zabavne glasbe

V GRAJSKEM HRAMU NA VELENJSKEM GRADU
NOVA VIDEOTEKA!!

VIDEO SONČEK
Pri „ROKU" - Titovo Velenje
Tel.: (063) 854-627, 855-999

VIDEO SONČEK
NOVOSTI V PONUDBI VIDEA SONČEK:

— s pomočjo izobraževalnih kaset, ki vam jih ponuja VIDEO SONČEK, se lahko sami naučite vseh vrst borilnih veščin, joge in aerobike!
— poleg videokaset si lahko sedaj izposodite tudi videorecorder!

IZPOSOJNINA ZA DVA FILMA JE 7.000 din na dan!

VIDEO SONČEK vas vabi v Grajski hram, lepo vas bodo postregli, vi pa izkoristite res ugodno ponudbo.

Video Sonček vas pričakuje vsak dan od 9. do 18. ure, ob ponedeljkih pa od 15. do 18. ure.

SOZD, N.SUB.O.
MERX
PRODAJNO SERVISNA ORGANIZACIJA
AVTO CELJE
PRODAJALNA AVTOMOBILOV IN ORIGINALNIH REZERVNIH DELOV
ZASTAVA YUGO
63320 TITOVO VELENJE, Partizanska 3
Tel.: (063) 855-828
SREČNO VOŽNJO VAM ŽELI

gorenje gospodinjski aparati

DODATNI RAZPIS ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 1989/90

Po sklepu odbora za izobraževanje Gorenje Gospodinjski aparati dodatno razpisujemo naslednje štipendije:

za poklic	st. zahtevnosti	št. štipendij
kuhar	IV.	1
mizar	IV.	4

PRIJAVA:

Kandidati za štipendije naj pošljejo prijave na naslov Oddelek izobraževanja, DSSS GA, Partizanska 12, 63320 Titovo Velenje v 15 dneh po objavljenem razpisu.

K prijavi za štipendijo na obrazcu SPN-1, DZS-8,40 je treba priložiti:

— kratek življenjepis z opisom socialnega stanja družine, poklica staršev in svojih izvenšolskih aktivnosti
— overovljen prepis oz. fotokopijo zadnjega spričevala
— potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (izdajo ga uprave za družbene prihodke)
— potrdilo o dohodkih staršev s preteklega leta: navedeni morajo biti vsi dohodki družine, ki štejejo za dohodek po predpisih o prispevkih in davkih občanov, vključno z otroškimi dohodki.
— starši — upokojenci priložijo odrezek nakazila pokojnine za december 1988.

Kandidate bomo z rezultati izbora seznanili do 31. 8. 1989.

Oglašujem v Našem času

koledar

Četrtek, 6. julija — Bogomila, Izak, Mara (Marica)
Petek, 7. julija — Metka, Vilma, Izaija, Manica
Soboto, 8. julija — Špela, Beti, Evgen, Adrin
Nedeljo, 9. julija — Bogomir, Veronika, Bric (Brikcij)
Ponedeljek, 10. julija — Malči (Amalija), Ljuba, Polona
Torek, 11. julija — Olga, Oliver, Žibert, Savin
Sredo, 12. julija — Mohor, Fortunat, Bor (Nabor)

Mali oglasi

ZASTAVO 101, letnik 1977, ugodno prodam. Telefon: 711-963. Kovačič, Kajuhova 18, Žalec.

PRODAM ČEBELNJAK (iverice). 5 × 4 m, primeren za vikend in čebelje družine s panji. Ivan Šalamon, Stanetova 9, Titovo Velenje.

ČOLN šport Beograd in motor Tomos 4,5, star dve leti, ugodno prodam. Telefon: 062/843-009.

KOSILNICO GORENJE ugodno prodam. Vlado Kovše, Janškovo selo 9, Vinska gora, tel: 853-734.

MLADE HRČKE — stare 3 mesece, prodam. Mustafa Redžič, Vrnjačke banje 5/22, Titovo Velenje, po 15. uri.

DEKLE IŠČE SOBO zaradi študija ob delu. Tel.: 062/845-777.

NOVO ŽENSKO KOLO ROG — 3 prestave prodam. Tel.: 857-299.

OBRTNIK nudi montažo in meritve strelovodov po ugodnih cenah. Tel.: 063/24-908 in 063/721-567.

HRASTOV LES, suh, rezan 50 mm in 80 mm, prodam. Tel.: 063/882-485.

ORODJA, PRIPRAVE ter material za izdelavo ogledal in prtljažnikov, prodam. Tel.: 858-597.

ZAMENJAM STAREJŠE TROSOBNO STANOVANJE v Šoštanju, 58 m² za manjše enosobno in pol. Naslov v uredništvu.

ROLETE, ŽALUZIJE IN LAMELNE ZAVESE izdelujemo in montiramo. Tel.: 063/24-296.

LANCIO Y 10 FIRE, staro dve leti, prodam. Telefon: 853-363.

GUME 145 × 13, prodam. Telefon: 853-108.

JUGO 45, l. 82 in tovorno prikolico za osebni avto, prodam. Jože Vivod, Podkraj 21/b, (Šentilj), Titovo Velenje.

GOLF, JUGO — spoilerji, maske, robovi — vgrajujem. Tel.: 721-520.

OBVEŠČAM STRANKE, da bo KOZMETIČNI SALON Jožice Zorko v času od 24. 7. do 14. 8., zaprt.

OBVEŠČAM STRANKE, da v času od 1. 7. do 31. 8. delamo v dopoldanskem času od 7.00 do 15.00 ure. V soboto od 7.00 do 13.00 ure. FRIZERSKI SALON TERASA.

Občinska skupnost za zaposlovanje Velenje

Objave potreb po delavcih v občinah Velenje in Mozirje

DELOVNA ORGANIZACIJA	POKLIC IZ ŠIFRANTA	PROSTA DELA IN NALOGE	DI	NČ DČ	ROK P	OD	ŠT DEL
OBČINA VELENJE							
GORENJE PO	dipl. ing. elektrotehnike	— sam. razvojni konstruktor	3	nč	8	4.500.000	1
GORENJE PO	ing. elektrotehnike	— konstruktor I	3	nč	8	4.200.000	1
AMD VELENJE	najmanj peta zahtevnostna stopnja izobrazbe	— vodja avto šole	x	nč	30	5.000.000	1
AMD VELENJE	najmanj peta zahtevnostna stopnja izobrazbe	— sekretar AMD	x	nč	30	6.000.000	1
AMD VELENJE	ekonomist ali ekonomski t.	— računovodja, knjigovodja	x	nč	30	4.000.000	1
PRODAJALNA VARTEKS	prodajalec	— prodajalec	x	dč	8	2.000.000	1
ZC TOZD BOLNICA TOPOLŠICA	višja medicinska sestra	— višja medicinska sestra	1	nč	8	4.500.000	1
OBČINA MOZIRJE							
MG SMREKA	ekonomski tehnik	— materialno, blagovno knjigovodstvo in knjig. drobnega inventarja	6m	nč	8	2.600.000	1
ELKROJ TOZD KONFEKCIJA ŠOŠTANJ	konfekcionar	— konfekcionar	x	nč	30	2.200.000	VEČ

PRAŠIČA, težkega 100 kg, prodam. Tel.: 856-154.

UGODNO PRODAM otroški športni voziček (Avstrijski) in otroško posteljico. Tel.: 063/831-095.

ZASTAVO 101 GTL 55, letnik 84, prodam. Tel. 856-784, popoldan.

PRODAM KUHINJO sestav 290 m s hladilnikom in jogi posteljo. tel. 854-667.

POLTOVORNI AVTO ZASTAVA 8—35, registriran do 3. 3. 90, letnik 86, prodam. Telefon: 063/891-138.

Dežurstva

Dežurni zdravniki:

Četrtek, 6. julija — dnevni dežurni dr. S. Popov, nočni dežurni dr. D. Vrabič

Petek, 7. julija — dnevni dežurni dr. Žuber, nočni dežurni dr. Kikec

Soboto, 8. julija in nedeljo, 9. julija — glavni dežurni dr. Zupančič, notranji dežurni dr. Šmonkar

Ponedeljek, 10. julija — dnevni dežurni dr. Zupančič, nočni dežurni dr. S. Popov

Dežurna zobozdravnica:

V nedeljo, 9. julija je dežurna zobozdravnica dr. Martina Erdelji, od 8. do 12. ure v dežurni zboni ambulanti zdravstvenega doma Velenje.

Dežurni veterinar na veterinarski postaji v Šoštanju:

Od 7. julija do 13. julija je dežurni dipl. veterinar Ivo Zagožen, Jerihova 38, Titovo Velenje, telefon: 858-704.

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Velenje, Komunalna skupnost občine Velenje, Samoupravna interesna skupnost za ceste občine Velenje na podlagi 33. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med interesnimi skupnostmi gospodarskih dejavnosti in delovno skupnostjo skupnih služb SIS gospodarskih dejavnosti občine Velenje — Komisija za imenovanje.

PONOVNO RAZPISUJE DELA IN NALOGE

vodja delovne skupnosti SIS gospodarskih dejavnosti občine Velenje

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o kadrovski politiki v občini Velenje, mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

— najmanj višja izobrazba tehnične, ekonomske ali druge ustrezne smeri oziroma z delom pridobljene delovne izkušnje,
— najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj
— da ima potrebne organizacijske sposobnosti
— da predloži program dela delovne skupnosti za naslednje mandatno obdobje. Mandatna doba vodje delovne skupnosti je štiri leta. Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za zasedbo razpisanih del in nalog naj pošljejo v zaprti kuverti ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev, v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

DSSS SIS gospodarskih dejavnosti občine Velenje, Šaleška 19 a v Titovem Velenju z oznako »Komisija za imenovanje«.

Kandidate, ki se bodo prijavili na razpis, bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po odločitvi.

NIČ NI TAKO VISOKO,
DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA

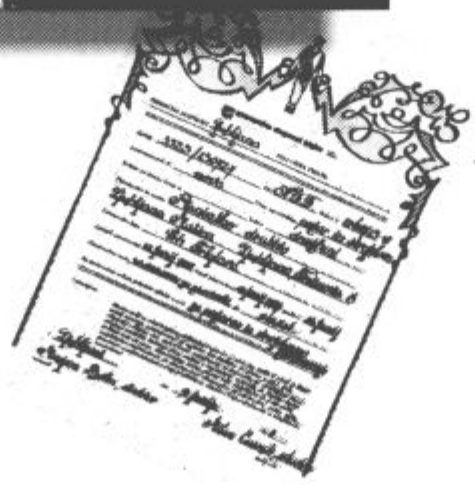

Najvišjo in najbolj izpostavljeno nepremičnino v Sloveniji smo zavarovali pred krajo, požarom, strelo, potresom, eksplozijo, viharjem in obrabo. Zavarujemo pa tudi vse ostale nepremičnine ali premičnine, ne glede na to, kje stojijo ali se premikajo.

zavarovalna skupnost triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

MAKDESIGN

IUV TOZD TOVARNA USNJA ŠOŠTANJ

Objavlja

ponovni razpis štipendij za šolsko leto 1989/90

— elektrikar	IV. stop.	1 štip.
— strojni ključavničar	IV. stop.	1 štip.
— mizar	IV. stop.	1 štip.
— konfekcionar usnjenih oblačil	IV. stop.	5 štip.
— usnjarski tehnik	V. stop.	3 štip.
— inž. strojništva	VI. stop.	1 štip.
— dipl. inž. kemijske tehnologije	VII. stop.	1 štip.

K prijavi na obrazcu SPN-1 morajo prosilci priložiti še:

— kratek življenjepis
— potrdilo o vpisu v šolo
— fotokopijo zadnjega šolskega spričevala
— potrdilo o premoženjskem stanju.

Prijave sprejema kadrovska služba TOZD Tovarne usnja Šoštanj, Trg bratov Mravljakov 2, 63325 Šoštanj, do 31. 8. 1989.

O podelitvi štipendij bodo kandidati obveščeni do 15. 9. 1989.

Nepričakovano je umrl naš prijatelj in sodelavec

Janko Pušnik

kinooperater

Vestnega sodelavca bomo ohranili v lepem spominu.

Kolektiv Kina Velenje

28. skok čez kožo kljub kislemu vremenu uspel

Nikoli nismo držali rok na hrbtu in kos bomo tudi sedanjim težavam!

Vrhunec prireditev ob prazniku delavcev Rudarsko elektroenergetskega kombinata Franc Leskošek-Luka Velenje, dnevu rudarjev, je gotovo osrednja prireditev, skok čez kožo. Tudi vreme je letos ni mogli prestaviti s tradicionalnega prizorišča — kotalkališča, čeprav so dežne kaplje nekatere že usmerile k Rdeči dvorani. »Toda mi se ne damo«, je bilo čutiti ob slovesnosti, in vreme je ves čas prireditve »držalo«.

Letos je čez kožo skočilo devetdeset mladeničev, med njimi letos ni bilo deklet. Kleno kot so skočili, bodo delali tudi kot rudarji, električarji, tehniki.

Vsem navzočim, med gosti pa so bili član predsedstva SR Slovenije Andrej Marinc, častni član Rudnika lignita Velenje France Popit, predsednik zbora združenega dela SR Slovenije tovariš Dvojmoč, predsednik republiškega komiteja za energetiko Gvidon Kacl in tudi nadžupan partnerskega mesta Esslingen, je spregovoril predsednik konference osnovnih organizacij zveze sindikatov Rudnika lignita Velenje **Jože Kožar. »Rudarji v teh skoraj 115 letih rudarjenja v Šaleški dolini nikoli nismo držali rok na hrbtu, to pa je porok, da bomo kos tudi sedanjim težavam, ki se vedno bolj kopičijo v naši dejavnosti — celotnem elektrogospodarstvu«,** je rekel.

»V tem sistemu smo že davno dojeli, da le združeni in enotni lahko ponudimo najcenejšo energijo. S tem namenom že petnajsto leto deluje kombinat Franc Leskošek-Luka, ki vsa ta leta dovolj uspešno usklajuje naloge, želje in potrebe vseh delov kombinata. Ne gre samo za proizvodnjo premoga in električne energije, kombinat dopolnjujejo tudi druge dejavnosti, ki pa postajajo vedno bolj samostojne organizacije z lastnimi razvojnimi cilji.«

Jože Kožar v svojem svečanem govoru ni zaobšel težav. Najprej je izpostavil ekologijo. **»Ta problem je v tem trenutku morda še preveč samo naš. Morda smo preveč prepričani le v enega samega onesnaževalca v naši dolini, ki naj izhaja iz energetike in morda bodo raziskave, za katere se posebaj zavzema rudnik in jih tudi financira pokazale drugačno stanje in morda bomo ekološko sanacijo vendarle pričeli družno vsi onesnaževalci našega okolja.«**

Ni pa edina težava kombinata ekološka sanacija, čeprav je navzven najbolj opazna. **»Naše stalne težave, ki vplivajo tako na ekološko sanacijo kot na vse ostale vitalne naloge so v stalnem zagotavljanju denarnih sredstev — likvidnosti. Kljub vsem prizadevanjem po sprotnem usklajevanju cene električne energije in premoga ta največkrat ne zadostuje za pokrivanje vseh potreb in včasih kar preveč energije izgubljamo za prepričevanje o nujnosti, da poleg dobrega dela potrebujemo tudi temu primerna sredstva,«** je rekel in med drugim povedal, da so rudarji in zaposleni v kombinatu za temeljno listino Slovenije 89.

Na letošnji osrednji slovesnosti ob dnevu rudarjev so visoko državno odlikovanje — Red dela z rdečo zvezdo slovesno izročili Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani — visokošolski temeljni organizaciji Montanistika ob sedemdeset letnici obstoja. Iz rok Andreja Marinca jo je prejel predstavnik te visokošolske temeljne organizacije prof. dr. Franc Vidergar.

Potem pa se je začelo — s pesmijo Stan rudarski, ki je naznanila ceremonial osemindvajsetega skoka čez kožo. Kako je potekalo pa najbolj zgovorno sporočajo fotografije.

Milena Krstič-Planinc
Stane Vovk

Praznik rudarjev, vseh drugih delavcev, njihovih družinskih članov — vsega mesta

Pivo na dušek, tudi to je knapovska preizkušnja

Skočiti znam, zakaj ne bi še dober knap postal

Rdeč nagelj za ljubezen

Red dela z rdečo zvezdo Montanistiki

Vendarle lepi tekmi za pokal M cluba in veliko rudarsko svetilko

Najdlje Podzimek in Franci Wiegele

V lepem smučarsko skakalnem središču v Titovem Velenju, za katerega mnogi sodijo, da je najlepši daleč naokoli, smo v soboto popoldne ter v nedeljo ponoči videli imenitni tekmi na 75-metrski in 55-metrski skakalnici, pokritih z umetno snovjo.

Zanimanje med tekmovalci je bilo za to prireditev zelo veliko in organizatorji, domači smučarsko skakalni klub, so se morali odločiti za izločilno tekmo. Kljub temu pa je oba dneva tekmovalo več kot 90 tekmovalcev.

Prvi dan, v soboto, na veliki skakalnici je bila udeležba za naše razmere zelo dobra, poleg naših najboljših skakalcev olimpijcev — članov A, B in mladinske reprezentance, so na to tekmovanje prišli tudi nekateri znani skakalci iz Avstrije, Češkoslovaške, Italije, Madžarske in Švice.

Med njimi naj omenimo le nekatera imena: Cecon, Lunardi, Franci Wiegele, Hausvirth, Lehman, Podzimek.

Tekma na veliki skakalnici ni pritegnila toliko gledalcev kot nočna iz nedelje na ponedeljek. Da, prav ste prebrali, tekmovanje za veliko rudarsko svetilko se je zaradi vmesnega dežja zavleklo čez polnoč. Morda je bilo krivo sobotni slabši udeležbi to, da so priredite v začeli že ob 15. uri, ko je bilo še zelo vroče, mnogi pa so šele prihajali domov z dela. Kljub vsemu pa se je zbralo in občudovalo lepe skoke približno 1500 gledalcev v soboto in gotovo še nekaj sto več v nedeljo.

Prvi pokal M cluba je dobil odlični češkoslovaški skakalec Vladimir Podzimek, ki je imel tudi oba skoka najdaljša. Lanski zmagovalec na obeh skakalnic Rajko Lotrič je bil tokrat šele sedmi. Gledalci so največ pričakovali od Primoža Ulage. Povsem razumljivo, saj je ta naš, sicer nepredvidljivi skakalec, na treningu v petek s skokom 78 m izenačil Zupanov rekord z lanske otvoritve tega velenjskega smučarsko skakalnega središča. Pa je Ulaga kot že velikokrat doslej tudi tokrat razočaral in potrdil, da je človek krhkih živcev. Očitno je želel preveč. Pristal resda na 72,5 metra, a ta skok so sodniki ocenili zelo slabo. V drugi seriji je skočil 60 metrov in se moral tokrat zadovoljiti le z 31. mestom. Navduševali pa so poleg zmagovalca tudi odlični Švicar Hauswirth, Zahomčar Franci Wiegele, tudi Miran Tepeš in Lotrič ter seveda Matjaž Zupan, ki je dvakrat skočil po 73 metrov in osvojil drugo mesto.

Podzimek je bil te zmage nadvse vesel, saj je povedal, da se je po tem, ko je v letu 1984 dobil tudi tekmo za svetovni pokal, poškodoval gležnj na levi nogi, si ga nato pozdravil, imel v novi sezoni znova smolo, poškodoval si je drugo nogo. Tako sta bili dve leti zanj izgubljeni, sedaj pa se spet vrača.

Na nočni tekmi ni bilo italijanskih skakalcev, pa naših najboljših Zupana, Tepeša, Ulage, Lotriča, M. Debelaka, a je bila tekma vseeno zelo zanimiva. Tudi in predvsem zato, ker so nočni skoki svojevrstno doživetje za gledalce. Nedeljsko-ponedeljkova nočna tekma v Titovem Velenju pa je bila sploh in bo edina tovrstna nočna prireditev letos pri nas. Prireditelji so ob napovedih teh prireditev v šali dejali, da naj gledalci prinesejo s sabo tudi dežnike. Ob spremljanju večje prireditve jih niso potrebovali, sredi nočne tekme pa se je nenadoma vlilo in dež je bil kriv, da je večina gledalcev šla domov. Škoda, saj tistih, ki so vztrajali čez polnoč in tudi bučno pozdravili najboljše za lepe skoke, so bili navdušeni in jim ni bilo žal, da so pol noči prebedeli.

Sploh pa ne organizatorjem, delavcem domačega smučarsko skakalnega kluba, ki so kar nekaj časa nadvse zavzeto pripravljali to zahtevno mednarodno prireditev. Kot je dejal eden izmed njih, »dokazali smo, da to smučarsko skakalno središče živi, to pa je bil tudi naš najpoglavitnejši cilj.« Veliko rudarsko svetilko je prejel Franci Wiegele iz Zahomca. Zasluženo, saj je dvakrat odlično skočil, oba njegova skoka sta bila dolga 53,5 metra. (S. Vovk)

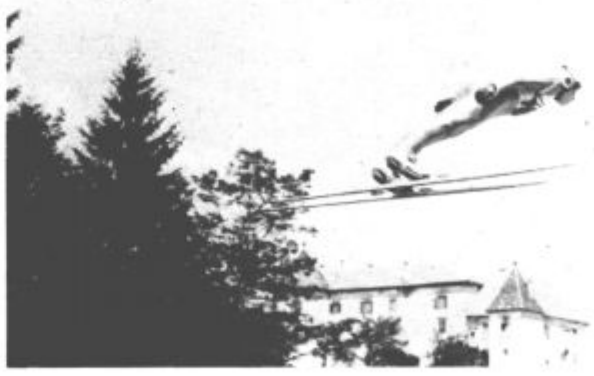

Čeprav so bili nekateri skoki lepi in dolgi, pa le ni nihče preletel Zupanovega rekorda

Čestitka in pokal zmagovalcu velike skakalnice

Rezultati: tekma za pokal M cluba: 1. Podzimek (ČSSR) 216,6 (74,5, 76), 2. Zupan (Jug) 213,8 (73, 73), 3. Wiegele (Avs) 206,6 (73,72,5, 4. Hauswirth (Švica) 205,9 (73, 72), 5. Tepeš (Jug) 204,5 (70,5 73,5), 6. Sambugaro (Ita) 201,4 (71, 71,5), 7. Lotrič (Jug) 201,3 (69, 72), 8. Polak (ČSSR) 200,4 (71, 69), 9. Lunardi (Ita) 199,9 (17,5, 71), 10. Lehmann (Švica) 198,9 (71, 71,5), . . . 17. Cecon (Ita), 24. M. Debelak, 31. Ulaga, 34. Golob (TV) 168,8 (59, 67), 45. Mihelič (TV) 152,7 (59, 60,5) 46. Pogorelčnik (TV) 152,2 (56, 63,5) itd.

Nočna tekma za veliko rudarsko svetilko: 1. Wiegele (Avs) 213 (53,5, 53,5), 2. Štirn (Jug) 208,5 (51,5, 50,5), 3. Lehmann (Švica) 202,5 (51,5, 50,5), 4.—5. Zupan (Jug) in Polak (ČSSR) 200,0 (51,5, 48 in 50, 50), 6. M. Debelak (Jug) 199,0 (51, 48,5). 7. P. Triplat 198,5 (51, 49), 8. C. Hauswirth (Švica) 198 (50, 49,5), 9. Pascal (Švica) 197 (51, 49), 10. B. Hauswirth (Švica) 196 (51,5, 48,5), . . . 12. Golob 193 (50,5, 48), 21. Mihelič 185 (49,5, 46,5), 22. Pogorelčnik 182 (50, 45,5), 23. M. Triplat (vsi TV) 178,5 (47,5, 46,5) itd.